Şehir Meclisi
Dün toplandı, kütüpane işini ve hastane ihtiyacı meselesini görüştü, varidat bütçesini bitirdi
Yazısı 9 uncu sayıfamızda

VAKIT

Bugün
12 sayıfa

14 üncü Yıl • Sayı: 4782 İdare yeri: İstanbul, Ankara ca. Vakıt Yurdu SALI 5 MAYIS (5 inci ay) 1931 Telefon: (İdare) 2.4370 — (Yazı işleri) 2.4371 Sayısı 5 Ku

Yeni Meclis Dün Toplandı

Gazi Hz. ittifakla R. Cümhur seçildi

Kabine istifasını verdi ve yeni kabineyi tekrar ismet Paşa Hazretleri teşkil ettiler

İzmirin müstakil meb'usu Halil B. Reisicümhur intihabına ait bir münakaşa açtı, fakat noktai nazarı vazıh ve kanunî delillerle reddedildi

Ankara, 4 (Telefon) — Dördüncü Büyük Millet Meclisi tam saat ikide ilk içtimaını aktetti. Meb'usların büyük bir ekseriyeti hazır bulunuyorlardı. İçtima salonu sâmilerle, meclis meydanı da meraklılarla hıncahınç dolmuştu. Herkes bu ilk içtimaın ilk neticesini derin bir merakla bekliyordu. Büyük erkânı harbiye reisi Fevzi Paşa ile seferlerden birçoğu localarına gelmişlerdi. Sâmiin arasında Başvekilimizle Kâzım Paşanın zevceleri ve Afet Hanım da bulunuyorlardı.

Riyaset kürsüsünde

Tam saat ikide meclisin en yaşlı azası olan İstanbul meb'usu Abdülhak Hâmit Bey, bir tarafında meclis umumi kâtibi Veysel Bey olduğu halde sağ kapıdan içeriye girdi. Ve uzun süren

Birinci Reis: Kâzım Paşa

alkışlar arasında reislik kürsüsünü işgal etti. Meclisin en genç azaları olan Ruşen Eşref, Avni (Yozgat), Ferit Celâl (Mersin), Emin Aslan (Denizli) Beyler de kâtiplik mevkilerini aldılar.

Muvakkat reis Hâmit Bey ilk celseyi şu hitabe ile açtı:

"Azasının en müsinni olmak sıfatile dördüncü B. M. Meclisini küşat ediyorum. Fakat bilir misiniz, muhterem efendilerim, bu benim için ne eşsiz bir mazhariyettir. En yüksek kürsüden tarihin en büyük milletini ve milletin en büyük adamını alkışlamak saadetine ermiş nadir fanilerdenim. Mazi ve istikbale ait birçok muvaffakıyet ihraz etmiş olan heyeti celilenizin bu devrei içtimaiyede dahi ayni muvaffakiyeti idame ederek haizi mubahat olmanızı can ve dilden temenni ederim ve eğer huzurunuzda lâkıkile arzı şükran edemiyorsam kusurumun kemali sinnime bağışlanmasını da ayrıca dilerim efendilerim.„

Şairi azamın bu ifadesi şiddetle alkışlandıktan sonra meb'usların teşkilâtı esasiye kanunu mucibince tahlifle rine başlanıldı.

Meb'usların tahlifi

Bu ilk celsede ilk olarak Adananın

Reis vekilleri Hasan ve Vasıf Beyler

müstakil meb'usu Ali Münif B. tahlif edildi. Kürsüye çıktığı zaman bir kaç dakika kadar ceplerini araştırdı. Ali Münif B. gözlüğünü arıyordu. Fakkat bulamadı. Etraftan sesler işitildi:

— Vah vah kaybetmiş!

Kâtipler: Avni ve Ruşen Beyler

Bu cümle kahkahaları mucip oldu. Ali Münif B. den sonra da intihap dairesi sırasile diğer meb'usların tahlifleri icra edildi. Amele ve çiftçi meb'uslar tahlif esnasında hararetli alkışlarla karşılandılar. Tahlifler yapılırken şu sesler sık sık duyuluyordu:

— Aferin bildin.

— Bravo, iyi okudun!.

Cebelibereket meb'usu Hasan Basri usta keskin ve gür bir sesle yemin etti.

En son olarak Zonguldak meb'usu Ragıp Bey tahlif edildi.

İlk intihaplar

Azanın tahlifleri tamamlandıktan sonra muvakkat reis Hâmit Beyin sesi işitildi:

— Şimdi reis intihabına geçiyoruz.

Meb'uslar teker teker ilk celsenin ilk reylerini attılar.

Tasnif edildi ve eski reis Kâzım Paşanın mecliste hazır bulunan 285 azanın ittifakile birinci reisliğe seçildiği anlaşıldı. Bu neticeden sonra muvakkat reisin şu sözlerini duyduk:

— Balıkesir meb'usu Kâzım Paşa 285 reyle meclis reisliğine intihap olunmuştur.

Ve muvakkat reis Hâmit Bey kürsüyü terketti. Sonra Kâzım Paşa reislik kürsüsüne geçerek şu kısa nutku söyledi:

"—Gösterdiğiniz itimada arzı teşekkür ederim. Tevdi buyurduğunuz şerefli vazifeyi teveccühünüze lâyık bir surette yapmağa çalışacağım. Mesaimiz de muvaffakıyet temenni eder ve cümlenizi hürmetle selâmlarım.„

Reis vekillikleri

Reis Kâzım Paşanın kısa cümlelerini müteakip diğer intihaplara geçildi. ve şu neticeler alındı:

Reis vekilliklerine 248 reyle Trabzon meb'usu Hasan ve 172 reyle İzmir meb'usu Vasıf Beyler; idare âmirliğine Denizli meb'usu Necip Ali Bey 178 reyle, kâtipliklere 176 reyle Ruşen Eşref (Afyon), 267 reyle Avni (Yozgat) Beyler intihap edildiler.

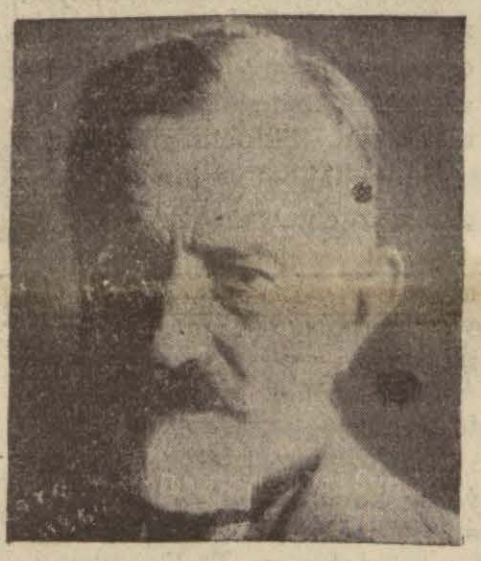

Muvakkat Reis: Hâmit Bey

Bunun üzerine reis vekilliklerinden birisi, iki idare âmirliği ve iki kâtiplik için verilen reyler mevcut âranın yarısını bulmadığından yeniden intihap yapılması kararlaştırıldı

İlk münakaşa

Artık sıra cümhur reisinin seçilmesine gelmişti. Fakat İzmir müstakil meb-

(Alt tarafı 2 inci sayıfada)

Halil Bey

Muhakkak ki yan yoldan yürüyor

Halk Fırkası, Reisicümhu meclisten uzaklaştıracı uçurumiara düşmek gaf letinden çok uzaktır

Ankara, 4 — izmirden seç müstakil meb'us ve eski hari nazırı Halil B. bugünkü mecl söz söyliyenlerin ilki oldu ve isicümhur intihabına başlanır kısa bir münakaşa tahrik e rek bu intihabın teşrinisan yani 4 senede bir yapılması zım geleceğini ileriye sürdü.

Halil beye göre meclisin i habı dört seneliktir. Reisici hur da bir intihap devresi, y 4 sene için intihap olunur. i hap devresinin başı 1 Teşr sani olmalı, reisicümhur intih 1 Teşrinisanide yapılmalıdır. velce yapılan intihabın hük o zamana kadar devam etm dir.

Halil B. in bu mütaleasını bul edenler, meb'uslar arasınd seçilmesi şartolan reisicümhur reisicümhur olunca meb'usluk adının silinmesini ve yenid meb'us seçilmeyen bir zatın reisicümhurluğu muhafaza etm sini kabul etmiş olurlar.

Kendisile koridorda konuş lar anlamışlardır ki Halil B. mamen bu kanaattedir. Ve b de (vahdeti kuva) esasın teşkilâtı esasiyedeki son tadill le tefriki kuvaya müncer oldu fikrindedir.

Bir teşkilât esasiyeki başın millet meclisinin millet müm silliğinde yegâne olduğunu yaz reisicümhur meclis namına i salâhiyetini istimal için ge meclisçe seçilen bir uzviyet ol Reisicümhur meclisin içine gi ve merasimlerde ona riya eder. Reisicümhur olmakla raber meb'usluk sıfatı uhdes de kalır ve yeri açık sayıla

Lütfen sayıfayı çeviriniz

Bu sayımızda

Edebiyat ve Kadın sayıfaları

Muhtelit takımımız Belgrada gidiyor
— 9 uncu sayıfamızda —

Harding nasıl öldü?
— 2 inci sayıfamızda —

Suriye mektubu
— 10 uncu sayıfamızda —

İngiltere Cemiyeti akvamdan çekiliyor mu?
— 8 inci sayıfamızda —

Hatıralar arasında
— 4üncü sayıfamızda —

Kahraman ordumuza dün 329 genç zabitimiz iltihak etti

Harbiye mektebimizden bu sene mezun olan 329 genç zabitimize dün merasimle diplomala verilmiştir. Çok güzel olan bu merasimin tafsilâtını ve mezun olan zabitlerimizin resimlerini beşin sayıfamızda bulacaksınız. Bu resmimiz, merasimden sonra genç zabitlerimizin cümhuriyet abidesi çelenk koymalarını gösteriyor.

Millet Meclisi dün toplandı

(Üst tarafı 1 inci sayıfada)

usu Halil B. parmağını kaldırdı ve:

— Usul hakkında söylemek istiyorum dedi.

Reis Kâzım Paşa kendisine söz verdikten sonra Halil Bey şunları söyledi:

— Bendenizce kanunun maddeleri çok sarihtir. Müsaade buyurursanız okuyayım dedi. Ve bazı maddeler okudu.

Sonra sözüne şu suretle devam etti:

— Bu içtima fevkalâde içtimadır. Devre teşrini sanide başlar. Halen Reisicümhur Hazretleri dört seneyi ikmal etmemişlerdir. Eğer şimdi yaparsak teminatı bir taraftan azaltmış, bir taraftan arttırmış oluruz. Milletimizin başındaki yüksek ve muhterem tarihi şahsiyetin buna tebaiyet etmekte tereddüt etmiyeceğine eminim.

Recep B. cevap veriyor

Halil B. in bu noktai nazarı serdetmesi üzerine Kütahya meb'usu Recep B. söz aldı. Ve şu suretle mukabele etti:

— Yeni arkadaşımız metnini okumadıkları kanunda meclis devresinin dört senelik olduğunu söylediler. Kanunda böyle bir şey yoktur. Kanun meclisin intihabı dört senede bir tecdit olunur. Diyor.

yeni meb'us seçilmez.

Bu kadar açık delillere rağmen artık eski vahdeti kuva, tefriki kuvâ olmuş, denebilir mi?

Asıl meseleye gelince; teşkilâtı esasiye kanunu Reisicümhurun bir intihap devresi için seçileceğini söylediğine göre intihap devresi nedir? Hakikaten 4 senedenmi ibarettir.? Halil B. işte bunda yanılmıştır. "Devre teşrinisanide başlar,, hükmüne kapılarak ondan bir cümle sonra gelen kaydın hükmünü, evet meclisin temdidi halindeki hükûmleri ihmal etmiştir.

Teşkilâtı esasiye kanunu teşrinisaniden evvel gelen meclisleri bir fevkalâde içtima saygı gibi devrenin bir sene temdidinide söyler. Şimdi bu fevkalâde içtima ile o temdit senesi böyle bir intihap devresine dahil olur mu' olmaz mı?

Halil Bey fevkalâde içtimaın kanunen bir intihap devresine munzam olduğunu kabul ediyor. Munzam demek, intihap devresinin hükmüne dahil olmak demektir. O halde icabında bir intihap devresinin 10 aylık bir fevkalâde, 4 yıllık alelâde, 1 yıllık ta temdit içtimaını ihtiva edebileceği ve böylece intihap devresinin 4 yıldan ibaret kalmıyacağı sarahaten anlaşılmıyor mu? Böyle anlamadığımız takdirde hiç bir intihap devresine dahil olmıyan içtimalar farzetmiş oluruz ki buna mantık müsaade etmez.

İşte dün meclis bu kısa münakaşadan bu esaslı meselede noktai nazarını intihabı kabul ve icra etmekle bir kere daha meydana koydu ve Halil Beyle bu zihniyette olanlara karşı ifade etti ki Türkiye Millet Meclisi millet mümessilliğinde yegânedir. İstikrar devlet reisliğinde aranmaz. Asıl istikrar meclistedir. Millet Meclisinin haricinde hiç bir müessese yoktur. Reisicümhur meb'ustan olur ve meb'us kalır. Meclis intihabının yenilenmesine karar verilince Reisicümhur intihabının yenilenme vaziyeti hasıl olur ve bugün Cümhuriyet Halk Fırkası ekseriyeti bu ilk temasta muarızlarına şunu ifade etmiş oldu ki kendilerini tefriki kuva nazariyelerine sürüklemek suretile Reisicümhuru meclisten ve işten uzaklaştıracak uçurumlara düşmek gafletinden çok uzaktadırlar.

Hakkı Tarık

Halil Bey — Bendenizin bunda istinat ettiği mbütün şey reisi devlet kuvvetini düşünerek bir harekette bulunmamaktı.

Mesele halledildi

Halil Beyin bu ifadesini müteakip kürsüye Yozgat meb'usu Süleyman Sırrı Bey gelerek meclis dahili nizamnamesinin bir maddesini okudu ve sonra şunları söyledi:

— Bu maddeye göre intihabın her tecdidinde reisicümhur intihabının da tecdidi lâzım gelmektedir.

Bu kanunî cevaptan sonra da mesele halledilmiş oldu. Ve Süleyman Sırrı Bey alkışlar arasında kürsüyü terketti.

Cümhur reisi intihabı

Şimdi reisicümhur intihabına geçildi ve neticede Gazi Hazretleri o sırada meclisin ittifakını teşkil eden 282 reyle cümhur reisliğine seçildiler. Reis bu neticeyi tebliğ ettikten sonra meclis şiddetli ve sürekli alkışlarla çınladı. Biraz sonra da toplar atılarak netice selâmlanmıya başlanıldı.

Reisicümhurluğa intihapları kendilerine arzolunduktan sonra Gazi Hazretleri meclisi teşrif buyurdular. Ve şu kısa nutku irat ettiler:

"Muhterem Efendiler,

Beni tekrar Türkiye Reisicümhuru intihap etmek suretile bizzat ve büyük milletimiz namına hakkımda gösterdiğiniz itimada teşekkür ederim. (Şiddetli alkışlar)

Bu teveccühün bana tahmil ettiği mes'uliyetin ağırlığını müdrikim. Bunun icaplarını ifada muvaffakıyetim ancak aziz milletimizin muhabbet ve emniyetine ve celil heyetinizin ciddî yardımına vabeste olduğuna itikadım vardır. Bunu kemali samimiyetle arzederim. (Şiddetli alkışlar)

Bu muhabbet ve itimadın benden esirgenmiyeceğine eminim.

Büyük milletimiz için yüksek saadetler ve âlî meclisinize feyizli mesaisinde muvaffakıyetler dilerim.

Büyük Millet Meclisinin muhterem azası,

Reisicümhur sıfatile Cümhuriyetin kanunlarına ve hakimiyeti milliye esasatına riayet ve bunları müdafaa ve Türk milletinin saadetine sadıkane ve bütün kuvvetimle sarfı mesai ve Türk devletine teveccüh eden her tehlikeyi kemali şiddetle men ve Türkiyenin şan ve şerefini vikaye ve ilâya ve deruhte ettiğim vazifenin icabatına hasrı nefsetmekten ayrılmıyacağıma huzurunuzda namusum üzerine söz vererek ant içerim. ,, (Şiddetli alkışlar).

Son intihaplar

Gazi Hazretlerinin tahlif ve nutuklarından sonra cels etekrar açılarak ve noksan kalan riyaset divanı intihabatına geçildi. Ve reis vekilliğine Refet (Bursa), idare âmirliklerine Irfan Ferit (Mardin), Halit (Beyazıt), kâtipliklere Haydar Rüştü (Denizli), Ziya Gevher (Çanakkale) Beyler intihap olundular.

Yeni kabine mecliste

Bundan sonra, yeni devrenin başlaması münasebetile İsmet Paşa hükûmetinin istifa ettiğine ve yeni İcra vekilleri heyetinin tekrar İsmet Paşa Hazretleri tarafından teşkiline dair riyaseti cümhur tezkereleri okundu. Ve yeni kabine alkışlarla tasdik olundu. Müteakiben de meclis 9 mayısta 15 te toplanmak üzere tatil etti.

Kabine istifa etti

Ankara, 4 (Telefon) — Millet meclisinde Reisicümhur intihabından sonra başvekil ismet Pş. kabinenin istifasını Reisicümhur Hz. ne takdim etmiştir. Reisicümhur Hz. yarım saat sonra kabine teşkili vazifesini tekrar ismet Pş. ya tevcih etmiştir. ismet Pş. da tamamen eski kabine azasından mürekkep bir liste hazırlıyarak Reisicümhur Hz. ne arzetmiştir. Bu suretie kabine tebeddülü rivayetlerinin doğru olmadığı anlaşılmıştır.

Yeni kabinenin ilk içtimaı

Ankara, 6 (A.A) — Yeni ismek paşa kabinesi eski kabinenin tamamen aynidir. Hiçbir tebeddül olmamıştır. Yeni kabine ilk içtimaını yarın (bugün) saat 10 da aktedecektir.

Bu içtimada 931 bütçesinin görüşüleceği anlaşılmaktadır. Yeni sene bütçesi ehemmiyetli bir manzara alacaktır. Tutulan son hesaplara göre 930 senesinin 10 aylık varidatı 156 milyon lira tutmuştur. Yeni bütçe de bu hesaba göre tanzim olunarak vasatî 180 milyon lirayı bulacaktır.

Fırka grupunda

Ankara, 4 (Telefon) — Halk fırkası grupu millet meclisinin ilk içtimaından evvel bu sabah toplandı. içtimada sadece millet meclisi reisliğine Kâzım Pş. nın intihap edilmesine karar verildi.

Reisicümhurda dahi dahil olmak üzere, ikinci reislikle kâtiplikler intihabının tamamen fırka azasının arzusuna bırakılması tesbit edildi.

Bir istifa

Ankara, 4 (Telefon) — Manisa meb'usluğuna seçilen Saruhanlı köyünden çiftci Halil efendinin istifa ettiği söylenmektedir.

SON HABERLER

Gazi Hz.

Danimarka Elçisini kabul ettiler

Ankara, 4 (A.A) — Reisicümhur Hz. dün öğleden sonra Çankayada yeni Danimarka sefiri M. Schon cenaplarını resmen kabul buyurmuşlardır. Yeni sefir itimatnamesini takdim ederek şu nutku irat etmiştir.

"Reisicümhur Hz., müfahham metbuum haşmetli Danimarka ve izlanda kralı Hazretlerinin beni nezdi riyasetpenahilerine fevkalâde mürahhas ve orta elçi sıfatile tayin buyurduklarını bildiren mektuplarını takdim ile şeref kesbeylerim. Selefimin vedanamesini dahi takdime cür'et ederim. Zatı haşmetaneleri, zatı riyasetpenahilerinin müfahham şahısları hakkında besledikleri yüksek takdirlerini ve şahsî saadetlerile Türk milletinin refahı hususundaki samimî temennilerini zatı riyasetpenahilerine arz ve iblâğa beni memur buyurdular.

Zatı haşmetaneleri ve Danimarka ve izlanda krallıkları hükûmet ve milletleri bu iki memleket ile Türkiye cümhuriyeti arasında ezeldenberi mevcut olan iyi münasebata bir kıymeti mahsusa atıf ve zatı riyasetpenahilerinin sayesi altında Türk milletinin hars ve refah yolunda vücuda getirdiği bu derece parlak terakkileri derin bir hayret ile müşahede etmektedirler. Bu terakkinin devamı Türkiye ile Danimarka ve izlandayı birleştiren harsî ve iktısadî münasebetlerin daha ziyade inkişafına hadim olacağına kani bulunmaktadırlar. Bunu müdrik olduğumuzdan zatı haşmetanelerinin lûtfen bana tevdi buyurdukları mühim memuriyette bu gayeye vüsul için bütün mesaimi sarfedeceğim. Memuriyetimin ifasında zatı riyasetpenahilerinin ve cümhuriyet hükûmetinin kuvvetli muzaheretlerine nail olacağımı ümit ettiğimi arza cüret eylerim. ,,

Gazi Hz. nin cevapları

Reisicümhur Hz., sefirin nutkuna cevaben şu nutku irat buyurmuşlardır:

"Elçi Hz. Haşmetlû Danimarka ve izlanda kralı hazretlerinin zatıâlilerini nezdime fevkalâde murahhas ve orta elçi tayin buyurduklarını bildiren mektuplarını memnuniyetle alıyorum. Ayni zamanda muhterem sefirinizin vedanamesini de aldım. Haşmetli kral hazretlerinin hakkında izhar buyurdukları yüksek duygularından ve Türk milletinin refah ve saadeti hususundaki temennilerinden pek mütehassis oldum. Kral Hz. nin şahsî saadetlerile Danimarka ve izlanda milletlerinin daha ziyade refaha nail olmasını samimî olarak temenni eylerim. Türkiye cümhuriyeti ile Danimarka ve izlanda krallıkları arasında ötedenberi mevcut olan iyi münasebetlerin iktısadî ve harsî sahalarda inkişaf etmesi benim ve cümhuriyet hükûmetinin arzularına tamamile tevafuk etmektedir. Uhtenize mevdu olan yüksek memuriyetin ifasında ve bu gayeye matuf olan mesainizde muvaffak olmanızı dilerim. Bu hususta gerek benim gerek cümhuriyet hükûmetinin müzaheretinden emin olabilirsiniz elçi Hz. leri.,,

Harding nasıl öldü?

— 20 —

Madam Harding kocasını azarlıyordu:

"Rezil olacaksın, seni yakalayacaklar, belki de hapsedecekler! „

— Hardinge karşı muhabbetim, nefrete döndü. Tabiî bunu anlamışsınızdır. Bir insanın kalbini parçalamak ve kanatmak kolay bir şey değil. Bu yüzden aramızda olanları sorma. Hardingin başı her gün biraz daha ağarıyor. Beli çöküyor. Güzel yüzünde derin çizgiler beliriyor. Yarabbi bu ne müthiş haile!

Madamın sesinde zerre kadar merhamet yoktu. Bütün bu sözler onun ağzından soğuk ve acı bir eda ile dökülüyordu.

Madam devam etti:

— Bir gün ona dedim ki: Artık tahammül edemiyorum. Neye? dedi.

Teşhir olunmağa! dedim. Yere düşmüş ve parça parça olmuş gibiydi. Fakat cevap verdi: Ne olursa olsun! dedi ona mukabele ettim: rezil olacaksın, betnam olacaksın, seni yakalıyacaklar ve belki de hapsedecekler! dedim. Fakat bana mukabele etti: Hakikati söylerim dedi. Beni hapse gönderecek bir Amerika mahkemesi yoktur, dedi. Ve ilâve etti: Böyle yaşamaktansa hapse gitmek daha iyi olur! Bununla da kalmadı. Artık bıktım, dedi. Bu işin, bu maceranın bitmesini istiyorum. Dedi. Reis, uyumuş gibiydi. Kendisine söyledim:

— Çıldırdın mı?

— Hayır, dedi, fakat çıldırsam da rahat etsem.

Ben ona bir şey diyemedim. Ömrümde bu halde görmemiştim. Fakat hâdise bununla da bitmedi. Harding devam etti:

— Beni teşhir edecekler! etsinler. Umurumda değil. Dünya, çok şükür dar değil. Çocuğumu alır başka bir yere gider, orada yaşarım. eni hiçbir kimse çocuğumdan ayıramaz. Anlıyor musun?!

Ben nefes bile alamıyordum. Neden başka kadınlar gibi bağırıp bayılmadım. Yalnız sordum:

— O halde bana ne olacak?

— Sen, dedi, ne istersen onu yaparsın. Ona rica ettim:

— Harding, düşün! Eski günlerini zi hatırla! dedim. Fakat aldırmadı. Tam çılgındı. Beni tersledi ve yüzüme bağırdı:

— Ben seni ömrümde sevmedim. İşte sana hakikati söyledim. Allah şahittir ki seni ömrümde sevmedim.

(Bitmedi)

Saraçoğlu Şükrü Bey Devlet bankası müdürü

Ankara, 4 — izmir meb'usu Saraçoğlu Şükzü B. Devlet bankası umumî müdürlüğüne tayin edilmiştir. Devlet bankasının daha ziyade hususî bir müessese bulunması dolayisile Şükrü Beyin müdürlüğe tayini kendisinin meb'usluktan istifasını intaç etmiyeceği söyleniyor.

Venizelos İsmet Paşaya bir mektup gönderdi

Ankara, 4 — M. Venizelosun ismet paşaya bir mektubunu hâmilen Yunanistanın Atina meb'usu M. Makas buraya geldi. Kendisi ismet paşanın misafiri olarak Ankara palasta bulunmaktadır. (Harpten sonra Yunanistandaki terakkıyat) hakkında fırkanın hars şubesi binasında bir konferans verecektir.

Gazi Hz. nin şark seyahatleri

Ankara — Gazi Hz. nin Şark vilâyetlerinde yapacakları tetkik seyahatine 20 güne kadar başlamaları ihtimal dahilindedir.

İtizar

"Deli Filozof,, roman telrikamız mündericatımızın çokluğuna mebni bugün dercedilemedi. Okuyucularımızdan özür dileriz.

Fethi B.

Siyasî hayattan tamamen çekildi

Ankara, 4 (Telefon) — Sabık müşane meb'usu Fethi B. ailesile likte İstanbula gitti. Bundan sonra yasî hayattan tamamile çekilmiş rak orada yerleşecektir.

"Avrupa Birliği,, komisyonunda Türkiye

Ankara, 3 — Cemiyeti Akvam kâtibi umumiliği Avrupa birliği tetkik komisyonunun 15 mayısta Cenevrede toplanacağına dair bir mektup göndermiş, hükûmetimiz de komisyon ruznamesinin müzakeresine bizim de iştirak edeceğimiz üçüncü maddesinin hangi tarihte görüşüleceğini sormuştu. Ancak bu tarih komisyon Cenevrede içtimaa başladıktan sonra anlaşılabilecektir. Komisyon 15 mayısta işe başlar başlamaz bu mes'elenin halledilmesi, bu vesile ile Türkiye ve Rusyanın komisyon mesaisine ve Avrupa birliğine tarzı iştirakleri hususunda hararetli bazı münakaşalar cereyan etmesi muhtemeldir.

İtalyanının Türkiye ve Rusyanın gerek tetkik komisyonu müzakerelerine ve gerek Avrupa birliğine bilâkaydü şart iştirak etmeleri zarurî olduğu hakkındaki noktai nazarını bu münakaşalar esnasında yeniden şiddetle müdafaa etmesi beklenebilir.

Gazi çiftliğinde

Ankara, 4 (telefon) — Yarın Gazi çiftliğinde yıl dönümü merasimi yapılacak.

Ankara, 4 (Telefon) — Çarşamba günü fırka grupu tekrar toplanarak idare heyetini seçecek.

Yerli mallar pazarının gösterdiği kolaylıklar

Sanayi ve maadin bankası fabrikalarına ait yerli mallar pazarı evvelce yalnız memurlara ve memur ailelerine taksitle elbise veriyor, yerli mamulâtı satıyordu. Haber aldığımıza göre yerli malarımızın revacını temin ve herkese kolaylık olmak üzere pazarda bu kerre yeniden bir de veresiye hazır elbise dairesi açılmıştır.

Belediyede :

34 Nevi

Tutulacak istatistikler hakkında malûmat

Belediyenin tutacağı 34 nevi istatistiklerin fişleri kısmen hazırlanmıştır. Bu fişler Ankarada istatistik mümüriyeti umumiyesine gönderilmekte ve oraca tasdik edilmektedir. Şimdiye kadar 18 nevi istatistikin fiş nümuneleri tasdikten gelmiştir. Bu fişler alâkadar dairelere gönderilmektedir. Haziran iptidasından istatistiklerin muntazam bir surette tanzimine başlanacaktır.

Belediyenin tutacağı 34 nevi istatistik hakkında istatistik müdürlüğünce bir izahname bastırılmış, şubelere gönderilmiştir. Evvelce istatistiklerden on altısını yazmıştık. izahnamede 34 nevi istatistikin tamamen tesbit edildiği yazılmakta ve bunların ne suretle tutulacağı, fişlerin ne suretle doldurulacağı bildirilmektedir. 34 nevi istatistik müfredatı şudur:

Hava ahvali, sivil nüfus, evlenmeler, doğum, ölüm, sarî ve müsrî hastalıklar, içtimaî muavenet, hamamlar, şehrin su istihlâkâtı, şehir ve civarî vapur, şimendifer, tramvay nakliyatı, elektrik tenviratı, yangın, polis vukuatı, esnaf ve satıcıların cezalandırılması, gıda ve yiyecek tahlilleri, mahrubat ve havayici zaruriye fiatları, hayvanat, mezbaha, katlî hayvan, av, balık, sebze ve meyva, posta telgraf ve telefon, yolcu harekâtı, ecnebi seyyah miktarı, tathiratı fenniye ve sıhhiye, emanet mezat dairesi binaî inşaat tamirat ruhsatiyeleri memurin harekâtı, ilim müesseseleri, konservatuar, darulbedayi, umumî hayat mektepleri, darülâceze, dispanserler, işçi esnaf cemiyetleri, iaşe fiatları mukayesesi, halk vesaiti nakliye hareketleri, hayvan hastaneleri.

Yol tamiri ve inşası için mevcut tahsisat bitti

Yol tamirat ve inşaatı için belediyenin beş aylık bütçesindeki 72000 liralık tahsisat tamamen bitmiştir. Şimdi yeni sene bütçesi buraca hazırlanıp ve Ankaraya tastike gönderilip gelinciye kadar hiç bir sokak tamir edilemiyecek ve hiç bir yeni yol yapılamıyacaktır. Belediye şubelerinden gelen inşaat ve tamirat projeleri ve evrakları «tahsisat olmadığı için hıfzı» kaydile iade edilmektedir Tamiratı devam ettiği bazı sokaklarda tahsisat bittiği için faaliyet durmuştur.

Kanlı kavak suyu

Birkaç sene evvel balta limanına indirilmiş olan kanlı kavak suyunun boyacı köyüne kadar demir borularla nakli ve burada çeşmeler inşası için belediye fen heyeti keşfine başlamıştır. Kavak suyun boyacı köyüne isalesi için masrafı mucip olmıyacağı anlaşılırsa Bebeğe doğru çeşmelere yapılması hususu da tedkik edilecektir.

Maaşlarını alanlar ve alamıyanlar

Belediyede henüz memurlara maaş verilmemiştir. Yalnız vilâyet kısmında maaş alanlara para verilmiştir. Bunlar arasında hususî idareden maaş alan muallimlerde dahildir. Belediye memurlarının maaşlarının verilmesi ancak cumartesinden sonra kabil olabilecektir.

Caddeler sulanıyor

Havaların ısınması üzerine belediye büyük caddeleri arozözlerle sulanmaya başlanmıştır. Caddeler günde iki dafa, pek sıcak günlerde de üç defa sulanacaktır. Istanbul, Beyoğlu ve Şişli belediye etfaiye gruplarındaki otomobillerden de sulama işinde istifade edilecektir.

Emlâk sahtekârlığı meselesi

Fransız sefirinin Senbönua papaslarına gönderdiği bir mektup

Senbönua Fransız mektebi papasları tarafından yapılan emlâk sahtekârlığından bahsedilmiş varissiz ölen bazı mal sahiplerinin yerine sahte varisler bulunarak hazineye intikal etmesi lâzım gelen emlâkin ne suretle Senbönua müessesesine devredildiği hakkında malûmat verilmişti.

Müddeiumumilik tarafından yapılan tahkikat cürmün işlenmesi ile meydana çıkması arasında geçen zamanın papaslar lehine müruru zaman temin ettiği bu noktan sahtekârlığı yapanlar aleyhine ceza davası açılamıyacağı anlaşılmıştır. Fakat hazine namına hukuk davası açılmıştır.

Hadiseyi ilk defa haber veren Hikmet Emin B. Defterdarlığa sahtekârlık işini aydınlatacak bazı vesikalar vermiştir.

Diğer taraftan bir akşam refikimizde yazıldığına göre Fransız sefiri Kont dö Şambrön bu münasebetle Sen Benua baş papaslığına bir mektup göndermiştir.

Bu mektubun mali şudur :

"Siz hakkınızı aramak için doğrudan doğruya sefarete müracaat etmiş olsaydınız, bugünkü müşkül mevkie düşmez ve haysiyetinizi rencide ettirmezdiniz. Türk hükûmeti sizin evrakınızı tetkik edemez ve emlâkinizi geri alamaz. Maamafih yaptığınız işin fena tesirleri de bu memlekette hiç unutulmiyacaktır. „

Ticaret odasında :

Breslav sergisine iştirak ediyoruz

30 mayısta Breslavda açılacak olan beynelmilel ticaret ve sanayi sergisine hükûmetimiz de resmen iştirake karar vermiştir.

Bu işle ticaret odası ve haricî ticaret ofisi meşgul olmağa başlamış, sergide büyük bir pavyon tutulduğu gibi mahsulâtımız nümunelerini muhtevi güzel bir albüm hazırlanmıştır.

Pavyonda mallarını teşhir edecek tüccardan arziye parası alınmıyacak nakliye ücretlerinde de azamî tenzilât yapılacaktır.

Sergide üzüm, incir, badem, zeytin, zeytinyağı gibi memleketimizde mebzulen istihsal edilen maddelere bilhassa ehemmiyet verildiğinden ticaretimiz için iyi neticeler beklenmektedir.

Ticaret âleminde:

Peşteye gönderdiğimiz afyonlar

Peştede açılacak beynelmilel sergideki Türk paviyonunda teşhir edilmek üzere şehrimizden gönderilen afyonların Triyestede transit geçmesine müsaade edilmemiştir. Alâkadarlar bu hususta sefaretimize müracaat etmişlerdir.

Bu işe siz de şaşın

Boğaziçi tarifeleri ne olacak ?

Senelerdir işitiyoruz. Şirketi Hayriyenin vaziyeti iyi değildir. Bunun sebebi çoktur. Fakat baştaki sebep Boğazın yavaş, yavaş sönmesidir. Şehir kendi kendine daralıyor. Ve kesafetini iş mıntakalarına toplıyor. Bu doğrudur. Fakat asıl sebep de Boğaziçine işliyen vapurların haddinden pek fazla ücret almalarıdır.

Yüksek tarife yüzündendir ki şehre yakın yerlerde oturan birçok insanlar çarnaçar şehre taşınmak mecburiyetini hissetmektedirler.

Üsküdarda, Kuzguncukta, Beylerbeyinde oturan birçok iş adamları vardır ki zarurî bir surette bulundukları yerleri terketmektedirler.

Vaziyet bu şekilde iken Şirketi Hayriyenin Boğaziçindeki mesire mahallerini şenlendirmek için hususî tarife tatbik etmek istediğini gazeteler yazıyor.

Senenin her zamanında Boğazda oturan devamlı müşterilerini kaybetmek için elinden geleni yapan bir müessesenin bu teşebbüsüne hayırlı olsun diyelim ama, sade bu teşebbüsle bu müessesenin ıslâh olacağını zannedenlerin aklına siz de şaşın..

Biz de şaşalım !

Umumî Maarif müfettişleri

Yarın şehrimizde mühim bir içtima yapacaklar

Maarif vekâleti umumî müfettişleri muhtelif mıntakalardan şehrimize gelmişlerdir. Yarın şehrimizde bir içtima yapacaklar ve maarif işlerine ait bazı mevzular üzerinde konuşacaklardır. Toplantının gayesi, Ankarada tatilde yapılacak mektep müdürleri içtimaının esaslarını hazırlamaktır.

Müfettişlerin içtimaı bir hafta kadar devam edecek bunu müteakip teftişlere başlanacaktır.

Reşat Nuri B.

Dil heyeti azasından kıymetli muharrir ve edibimiz Reşat Nuri B. maarif vekâleti umumî müfettişliğine tayin edilmiştir. Reşat Nuri B. şehrimizde bulunmaktadır. Burada müfettişler içtimaına iştirak edecektir. Kendisinin son bahara doğru talebe müfettişliğile Avrupaya gitmesi ihtimali dahilindedir.

Gümrüklerde:

Baş müfettiş Ankarada

Gümrük baş müfettişi Raif Bey müstacel bir telgrafla Ankaraya çağırılmış ve dün akşam hareket etmiştir.

inhisarlarda

Merhun tütünlerin alımına başlandı

Tütün inhisar idaresi mallarını bankalara terhin etmiş tüccara ait tütünlerin alımına başlamıştır.

Mübayaa Samsun, izmir ve şehrimizde eksperler heyeti tarafından yapılmaktadır.

Satın alınacak tütünler Istanbulda 3, izmirde 1,5, Samsun ve havalisinde 1,5 milyon kilo olmak üzere 6 milyon kilo kadar dır. Mecmuu kiymeti 4 milyon lira tahmin edilmektedir.

inhisar idaresi muvazaaya mani olmak için yalnız bir marta kadar bankalara terhin edilen tütünleri satın alacaktır.

inhisar idaresi satın aldığı tütünlere mukabil tüccara bonolar vermekte, bu bonoları bankalar derhal tediye etmektedir. inhisar idaresi bu bonoların bedellerini bankalara her ay 125000 lira vermek suretile üç senede ödeyecektir.

Vilâyette :

Veremden sonra frengi meselesile uğraşılacak

Umumî hıfzıssıhha meclisi perşembe günü aylık içtimaını yaparak şehrin sıhhî vaziyetini görüşecektir. içtimada verem hastanesi açılması meselesi de konuşulacağı haber verilmektedir. Meclis verem hastanesinin bir an evvel açılması için belediye ve vilâyete müracaat ettiği için bu dairelerden gelecek cevabı beklemektedir. Bu mes'ele halledildikten sonra meclisin günden güne artmakta olan frengi hastalığının mücadelesi için tedbir ittihazına başlıyacaktır.

Bağçavanlık sergisi için rağbet çok fazla

22 Mayısta Taksim bahçesinde açılacak olan bahçevanlık sergisinde hemen yer kalmamış gibidir. Ecnebî şirketler tohum, taşra ve Istanbul bahçevan ve sepzecileri de nümuneler teşhir etmek üzere yerler kiralamışlardır.

Sergi heyeti dün vilâyette toplanarak son hazırlıklarla meşgul olmuştur. Sergi heyeti bütün müracaat edenlere yer vermek imkânını aramaktadır. Evvelce pilânı yapılan yer genişletilecektir.

Kooperatif teşkilâtı

Darülfünun, kooperatif teşkilâtı hakkındaki hazırlıklara devam etmektedir. Hukuk fakültesi iktısat müderrislerinden Muhlis Ethem B. bu maksatla teşekkül edecek olan cemiyetin nizamnamesini hazırlamıştır.

Günün Muhtırası

Takvim — Salı 5 Mayıs 5 inci ay 1931, senenin günleri; geçen 125 kalan: 240, 17 Zilhicce 1349

Güneş—Doğuşu: 4.55; Batışı: 19,09

Namaz vakıtları— Sabah: 3,15; Öğle 12.11; ikindi 16.04; Akşam: 19,09; Yatsı 20.53; imsak 2,57

*

Hava— Dünkü hararet (azami) 16 (asgarî) 6 derece. Bugün rüzgâr mutedil poyraz esecek, hava açık olacaktır,

*

Bugün

Toplantılar — Millî vapurcular kongresi saat on dörtte.

Muhakemeler — Okturva idaresindeki suiistimal davası öğleden sonra ağır cezada.

Gezintiler — Mayısın ilk haftası dolayısile ilk mektepler talebesi bugün ve yarın kırlara gideceklerdir.

Gelenler-Gidenler — Eskişehir valisi Fahreddin bey Budapeşte sergisine gitmek üzere şehrimize gelmiştir.

Vakıt:abone şartları

	1	3	6	12	Aylık
Dahilde	150	400	750	1400	Kuruş
Haricte	—	800	1450	2700	„

İlân şartlarımız:

	Resmî	Hususî
Satırı	10 Kş.	12,50 Kş.
Santimi	20 „	25 „

Küçük ilân şartlarımız:

1	2	3	4	1-10 Defalık
30	50	65	75	100 Kuruş

A — Abonelerimizin her üç aylığı için bir defa meccanendir.
B — 4 satırı geçen ilânların fazla, satırı için 5 kuruş zammolunur

Maliyede :

Müfettişlerinfaaliyeti

Borsa komiseri ve maliye teftiş heyeti reisi Âdil Beyin riyasetindeki maliye müfettişleri şehrimizdeki teftişlerine devam etmektedirler. Âdil Bey bir muharririmize demiştir ki:

—Teftişler liman şirketi, seyrisefain, inhisarlar, darbane, defterdarlık, kazanç şubesi gibi dairelerde bir aydanberi yapılmaktadır. Bunun sene sonuna kadar sürmesi muhtemeldir. Şimdiye kadarki teftişlerden aldığım raporlara göre her hangi bir yolsuzluk ve sui istimale tesadüf edilmemiştir.

Müfettişlerin; araşıt yağı, vejetalin ve emsali iktısadî bahislerle de müstakillen meşgul oldukları hakkındaki bir gazetecinin neşriyatı doğru değildir.„

Mütekaitler maaş farkının kaldırılmasını istemişler

Tekaütler cemiyetinin Ankaraya bir heyet göndereceği yazılmıştı. Bu heyet gelecek hafta hareket edecektir.

Mütekaitler ayni memlekete ayni şerait altında hizmet edenlerin müsavi şeraite tabitutulmalarını istemekte ve yeni mütekaitlerle eski mütekaitler arasındaki maaş farkının kaldırılmasını temenni etmektedir.

BicanEfendi ve rüfekası: *Suyu içilmiyecek kuyular*

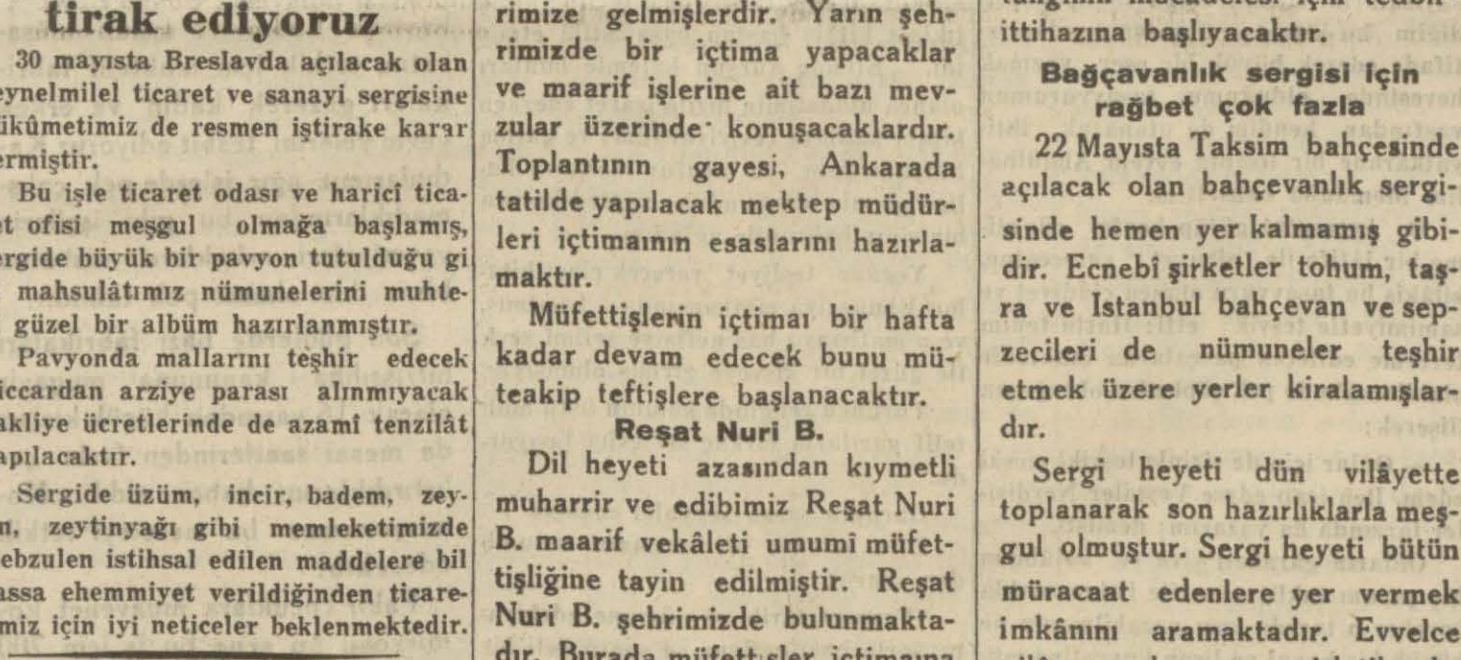

Maruf B. — Kolay gele Hz. ne yapıyorsun?

Bican efendi — işi tabelâcılığa döktüm.

Bican Ef. — Efendim, belediye suyu içilmiyecek kuyuların üzerine böyle tabelâlar koyacakmış, Ben de yapıp da belediyeye satar, para kazanırım...

Maruf B. — Sahiden kârlı iş! Terkos şirketi mutlaka bunlardan yüzlercesini alır.

Daktilo H.lar !

Size müsabakamıza iyice hazırlanabilmeniz için şimdilik iki makine acentesinin dersanelerini temin ettik. Müsabakamıza:

Underwoop ve Ideal

Makinelerle girecekseniz bu makine acentelerinin dersanelerine müracaat ediniz. Size boş zamanlarınızda çalışmak imkânı temin edilecektir.

Underwood için Galatada kâğıtçılık ve matbaacılık şirketine, **Ideal** için Galatada Hazaren sokağında Naumann makineleri şirketine ve Üsküdarda iskele yakınında Naumann mağazasına müracaat etmeniz kâfidir.

GÜNÜN İŞARETLERİ

Sanayi Birliği kongresi

Dün İstanbulda, sanayi birliğinde bir toplanma oldu. Bu toplanma Türkiyede sanayi faaliyetinin inkişafını hedef ittihaz ediyor. Türkiye sanayicilerinin yedi maddede hulâsa ettikleri isteğin hulâsası Türk san'atinin himayesidir.

Bu toplanma dikkate lâyık olduğu gibi bu toplanmanın ifade ettiği mana da yeni Türkiyenin yeni bir cephesini göstermek itibarile ehemmiyetlidir.

Türkiyede sanayi hareketi çok yeni dir.

Çünkü modern sanayi büyük serma ye hareketleri önünde şark memleketlerinde ve yarı müstemleke diyarlarında daima sukuta mahkûm olmuştur. 1839 u takip eden senelerde Türkiyenin yerli sanayii mahvolmuş, bu mahvoluşu, kapitülâsyonlar, istikrazlar, bankalar, ve düyunu umumiye işlerile muvazi bir halde devam etmiştir. Sermayenin girişi yerli sanayiin imha tempusunu arttırdı. Nihayet on dokuzuncu asrın nihayetinde Türkiye yalnız mevaddı iptidaiye ihraç eden bir yarı müstemleke idi. Mahvolan yerli sanayiden devrolunan sermaye ithalât tüccarı ve nihayet eşraf zümresini teşkil etti. Tanzimat hareketlerinden sonra Türkiyede ecnebi sermayesine organ olan bir kısım zenginler teşekkül etti. Fakat bu zümre ne Fransız ,ne İngiliz, ne Alman sanayi burjuvalarına benzemiyordu.

İngiliz sanayi burjuazisi, Alman sanayi burjuazisi, Fransız sanayi burjuazisi asrın milliyet düsturlarını hareketleştirirken bizde teessüs eden zengin zümre sermayesini biriktiren sanayi burjualarının emperyalistleşen emellerine hizmet etmekten ibaret kaldı. Başka memleketlerde burjualar milliyetçi olduğu halde bizde kozmopolit bir âlem halketti. Bu müstemleke oluşun ruhi ve fikri zarafeti idi. Meşruti yet bizi bu halde buldu.

Meşrutiyette millî hareketler gördük, fakat bu millî hareketler, Avrupa ithalâtçılığında Türk olmıyan unsurlara karşı rekabetti. Millî şuur Türkiyede yerli bir sanayi hareketinin imkânsızlığına kanidi. Kavga sadece komisyonculuk üzerinde oluyordu.

Cu[illegible]iyet devri, Lozan sulhü Türkiyenin yarı müstemlekelikten çıkışının işaretidir. Ondan sonradır ki biz Türkiyede yerli sanayi mes'elesi ile karşılaşıyoruz.

Yerli sanayi hareketi, Türkiyeyi emperyalizme karşı müdafaa edecek ikinci ordudur. Şark memleketlerinde yerli sanayi hareketleri daima emperyalist orduların silâhları ile karşılanmıştır.

Son senelerde dünya sanayi hareketi buhran hamleleri geçirirken, Türkiyede harikulâde addedilebilecek bir inkişaf gösteriyor. Bu hareketin takviyesi tediye müvazenesinin lehimize hali, ve memlekette refahın teessüsü demektir.

927 senesi istatistiklerinin bize anlattığı bir hakikat, Türkiyenin sanayileşmesi hareketinin ne kadar zarurî olduğunu gösterir.

Usta, çırak, patron (256.855) kişi çalışmış, (432.740.855) liralık istihsalât yapmışlardır.

Ayni senede (9) milyon çiftçi 337.000.000 liralık istihsalât yapmıştır.

Türkiyenin sanayi hareketleri şiddetle, kuvvetle himaye edilmeğe muhtaçtır. Modern memleketlerde iş müesseseleri mütekâsif çalışan işçi fazla ve müesseselere düşen işçi miktarı çoktur. Halbuki bizde çalışan işçinin müessese ye nazaran nispeti ilerlemekte olmamıza rağmen pek geridir. Üç kişiye kadar çalışan müesseseler Türkiye sanayiinin bugünkü karakterini çizer. Türkiye sanayiini, modern sanatlar yanına çıkarmak için yapılacak en kuvvetli hareket bilhassa teşvikı sanayi kanununu mümkün hasıran yerli sanayi sahasına teksif etmek küçük sanayii ecnebi sermayesile müştereken çalışan, daha doğrusu yabancı sermayenin muvazaalı bir şekli olan, sadece Türk isminden istifade ederek ve yerli sermaye muafiyetlerinden kuvvet alarak yerli küçük sanayii mahveden sinsi cepheye karşı vaziyet almak lâzımdır. Yerli sanayi ancak bu suretle himaye edilebilir.

SADRİ ETEM

Hatıralar Arasında

Kuvvetin fevkinde yük taşınırsa...

Fazla geniş teşebbüsler — Fransız tarih ve nümunei edebiyatı — Tahrip edilen müsveddeler — Bir illetin şifası.

— 36 —

Yazan: *Halit Ziya*

Fıtratımın emellerime, tasavvurlarıma, teşebbüslerime daima fazla geniş hudut çizmeğe, ne kudretimin, ne istimal edilebilecek vesaitin havsalasına sığmıyacak kadar büyük bir daire içinde faaliyetimi dağıtmağa fehmin bir istidadı va rki hemen daima menfi ve hüsrane müntehi netayiç vermiştir. Gerçi büyük şeyler düşünülmedikçe küçüklerin de tevlidine imkân olmıyacağı serdedilerek bunda bir mahzur görmemek caiz ise de faaliyet sermayesini topluca ve mahdut bir dairede sarfetmekte daha müsmir netayiç istihsal edileceğine hükmetmek de hiç yanlış olmaz.

İşte İstanbula gelirken zihnimi işgal eden ve beni sandığıma birçok kitaplar sıkıştırmağa sevkeden tasavvur da bu kabildendi.

Reymon Pere ile yapılan derslerin en mühim kısmını Fransız edebiyatı tarihi işgal ederdi, hakikaten yüksek bir irfan ve derin bir vukuf sahibi olan bu muallimin bana müsahabe tarzında uzun takrirlerini dinlerken bir yandan yine onun tavsiyekerdesi olan kitapları karıştırırdım, ve — Zehi cesaret! — kendimi türkçede bir Fransız edebiyat tarihi yazmak hevesine kaptırdım.

Bu sadece bir tarih olmıyacaktı, Fransanın meşhur edip ve şairlerinden müntehap parçaları da ihtiva ederek ayni zamanda bir nümunei edebiyat olacaktı. Onun içindir ki İstanbula gelirken sandığıma o zamanın bu neviden en meşhur eserlerini yazmış olan muharrirlerin kitaplarını koymuştum:

Paul Albert (Pol Alber), Nisard (Nizar), Mennechet (Menşe), Sainte — Beuve (Sent Böv), Vapereau (Vapro).

Bu meyanda idi. Ekserisinin ancak sayıfalarını karıştırmağa vakit bulabildiğim bu kitapların mecmuundan istifade ederek büyük bir eser yazmak hevesinde olduğumu, tasavvurumun vasfından kendim de utanarak, ihtiyatkârane bir lisanla evvelâ Abdülhalim Memduha bahsettim.

O, bermutat gülüp benim cür'etime bir lâtife ile nihayet vereceğine, bilâkis bu tasavvuru olanca ciddiyet ve samimiyetle teşvik etti: Hatta tenim terceme edilecek parçalarda muktedir olabileceğimde pek şüphedar olduğuma ilişerek;

— Onlar için de sizinle teşriki mesai edem. Ben icap edrse Veysiler Nerdisiler tarzında da yazarım; demişti.

Onların garabeti şive ve üslûbuna hiç şayanı taklit nazarile bakmamakla beraber o tarzda yazı yazabilmenin ne büyük bir hayal ve lisan kuvvetine müte vakkıf olduğuna da vakıf bulunduğundan genç şairin bu iddiasını şüphe ile telâkki ettikten başka terceme olunacak eserlerin aslını anlıyabilecek kadar Fransızcada iktidarı olabildiği ne de hemen karar vermemiştim. Hemen karar verilen iş failî bir teşebbüs oldu: Onun teklifi üzerine derhal zamanın en muktedir ve en cesur tabiî olark tanılan Arakel Efendiye müracaat ettik.

Erakil Efendi cesaretini teklife hemen muvafakat suretile ispat etti ve daha ben bir kelime söylemeden eserin formasına bir lira ücreti tahririye verileceğinden dem vurdu.

İşte hiç beklenmiyen bir haber!...

Biraderimin Hocapaşada küçük evinde misafirdim, o bir odada ekseriyet üzere yatağından çıkmıyarak mektebi hukukun huruç imtihanlarına çalışırken ben. bana tahsis olunan odanın ortasında kitaplarımı yaymış, seccadenin üzerine uzanmış, işe başladım. Ne kadar zaman sürdü, bilmiyorum, her halde pek uzun olmıyan bir faaliyet sıtmasından sonra elimde bir yığım müsvedde ile Adakel Efendiye gittim. Hulâsatan eserin esas hatlarını anlattım, o bir yanda işlerile meşgul, bir yandan müsveddelere dalgın göz gezdirerek beni dinledi: — Bu bir mehal olacak, diyordum; asıl eser bundan sonra başlıyor, fakat bu da müstakil bir kitap addolunabilir... .

Bu son fıkrayı onu yarı yolda kalacak bir işe başlatmadığıma temin için ilâve ediyordum.

Sonra, beş dakikada, şeraiti görüşüp kararlaştırdık. Ben İzmire dönmüş olursam o bana matbaa provalarını gönderecekti, ben bunları tashih ettikten sonra kendisine iade edecektim. Tertip olunduktan sonra eser tabolunacaktı. Bu şeraitte ısrar ediyordum, o hep başını sallıyarak muvafakat ediyordu, ve derhal işe kat'iyet vermek için bana alelhesap beş lira verdi.

Tâbilerin para vermek hususunda bu derece isticalini birinci ve galiba sonuncu defa olarak bu vesile ile gördüm.

Şeraitten hangisi ipka olundu? Bu sualin cevabını İzmire avdetimden sonra provaların vuruduna uzun bir müddet intizar neticesinde postadan namına zuhûr eden bir büyük deste kitabı hayretle görünce olmış oldum.

Arakel Efendi eseri kabul etmekle ne kadar istical etti ise şeraite riayetkâr olmakta da o kadar ihmal göstermişti. Kendi görüşüne ve bilişine fazla bir itimat, ve dükkânında musahhih sıfatile çalışan ihtiyar ermeni kâtibin mütalea ve muhakemesine mefrut bir emniyet göstererek her şeyden evel eserin cesameti peşin verilmiş tahrir ücretini tecavüz etmemesine dikkat etmiş kitabın baş taraflarından yarıdan ziyadesini hazfeylmeişti. Sonra sebkürapt sakatları, hele tertip yanlışlıkları kitabı baştan başa istilâ etmiş idi. Elimde kurşun kalemle bunları olanca hiddetimin hızile işaret ederken kitabı kalbura çeviriyordum; ve galiba hülyalarımın bu menfur maskara haline girmiş olmasından zaptedilmiyen bir sinir buhranile ağladım.

Yegâne tesliyet verecek cihet kitabın Ebuuzziya matbaasında basılmış, ve o matbaaya has nefis ve selimî zevk ile güzel bir kisveye girmiş olmasıydı.

Turuncu renginde kabının üstü muhtelif yazılarla birkaç serlevha taşıyordu.

Garptan şarka seyyalei edebiye

Diye şairane bir sernamei umumiden sonra:

"Fransız tarih ve nümune edebiyatı„ serlevhası geliyor ve sonra çeli bir sütünle bu ilk kitabın bir (medhal) olduğu işaret ediliyordu.

Kitabın yalnız kabına bakmak ile iktifa mümkün olsaydı belki hemen o gün Arakel Efendiye acı bir mektup yazmak için acele etmiyecektim. Buna cevap gelmedi, bittabi eserin arkası da gelmedi, zaten o tarihten sonra tamamen başka bir cereyana kapılmış oldum.

Bu suretle tarihi edebiyat illetinden bir müddet şifayap olmuş oldum; bu illet birkaç sene sonra daha şiddetle, harareti daha yüksek bir humma ile nüksedinciye kadar....

Halit Ziya: Uşşaki zade

Fen âleminde

Helyom gazı mayi haline getirilebildi

Herald gazetesinin Pariste çıkan nüshasında intişar eden bir habere göre Helyom gazının bu yakınlarda ilk defa olarak mayi haline konmasına muvaffakıyet hasıl olmuştur. iştial etmiyen ve müvellidülhumuzadan sonra en hafif gaz olarak tanınmış bulunan Helyom Fahrenhayt mizanülhararesine göre sıfırdan aşağı 456 derecede soğutulmak süretile mayi haline getirilebilmiştir.

Kadınlar birliğinde Faaliyet

Köylerde aza tarafından konferanslar verilecek

Kadınlar birliği evelce verdiklerini yazdığımız kararların tatbiki için ve bu arada mekteplerin yaz tatili esnasında aza hanımlara, köylerde konferanslar verdirmek üzere hazırlıklara başlamıştır.

Bu hususta birlik reisesi Lâtife Bekir H. şunları söylemektedir:

— Bu hayırlı işe derhal başlanacaktır. Fakat ekseri Hanımların mekteplerde muallim bulunmaları dolayısile beklemek mecburiyetini hissettik. Bu sene Anadoluya gitmek mümkün olmıyacaktır. Zira bu seyahat iki ay kadar devam edecektir. Bu müddet zarfında İstanbula civar köylere gideceğiz. Oralarda halkı irşat edecek muhtelif mevzularda konferanslar vereceğiz. Üçer, dörder gruptan müteşekkil hanımlar ayrı ayrı semtlerde dolaşacaklardır. Bunun için köy listelerini istedik. Şimdiye kadar gelen listeleri tasnif ederek muhtelif hanımlara taksim ettik.

Lâtife Bekir Hanım sene bidayetinde birlikte teşekkül eden komisyonlar hakkında da şunları söylemiştir:

— Bu komisyonların faaliyeti her zaman için devam ediyor. Bunlardan hiç birinin neticesi derhal alınmaz. Meselâ bir "kadın ve erkek müsavatı„ komisyonu var ki bunda bir çok hâdiseleri tesbitle uğraşmakta, tetkikat yapmaktadırlar. Bilhassa iş sahasında kadın ve erkek müsavatını tetkik için muhtelif fabrikaları gezerek kadın ve erkek yevm yelerini tesbit ediyoruz.Kadınlarımız ağır işlerde pek çalışmadıklarından bu gibi işçilerin yevmiyeleri erkeklere nisbeten biraz dun olması pek tabiidir.

Son günlerde bazı fabrikaları hıfzıssıhha kanununa mugayir olarak 16 yaşından küçük kızları da mesai saatlerinden fazla çalıştırdıklarını haber aldık. Komisyonumuz bu meseleyi tetkik edecektir.

Fakir çocuklara muavenet komisyonu bu sene bu iş için 700 lira kadar bir para sarfetmiştir. Birçok mekteplere elbise vesaire temin ettiği gibi hususî ana mekteplerine de birçok çocuk yerleştirmiştir.„

Pariste hastanelerdeki ve mekteplerdeki diş servislerine halkın müracaatı

Parise geldiğim gündenberi takdirkârı olduğum bir şey de halkın dişlerini tedavi ettirmek için müracaat ettiği servislerde gösterdiği terbiye, mülâyemet ve teslimiyettir. Servislere müracaat eden her hasta usul mucibince aldığı randevusunda hiç şaşmadan ispatı vücut ediyor. Erken gelmişse kemali sükûnet ve terbiye ile sırasını bekliyor. Itişmek, kakışmak, bağırmak çağırmak yok. Elindeki marka numara sırasını gösteriyor; başkasının sırasına ve saatine tecavüz etmeyi hatırından bile geçirmiyor.

Bir de halk ekseriya dişinin hastalığı henüz başlangıç devrinde iken müracaat ediyor; bu, hem kendi için, hem de çalışan için kolay oluyor; öyle yüzü şişinceye, çenesi çürüyünceye beklemek yok. Ağzında ve hiçbir arıza olmadığı halde ayeneye gelenler de oluyor ve rada mutat.. Bir hasta mi serviste en küçüğünden şefe kadar herkes sıra ile der ve münakaşa edilir. Neticelacak şeye karar verilir.

Bu servislerde çocukların ği intizam ve yumuşaklığın hayranıyım. Bundan dolayı sıs ne rahat çalışıyor ve hasdar istifade ediyor?!

Paris: Diştabibi Süd

GELİŞİ GÜZ

Belediye ve lâs

Gazeteler, Belediyenin satın alacağını yazı

Bu haberin yalnız serlâ okuduğum için bu lâstikle işte kullanılacağını öğrene ihtimal ki yaptığı yeni v yanlış'arı silmek için kullana

Çiroz bolluğ

Bu sene çirozun pek b duğunu, külliyetli i yapılacağını söylüyorlar.

Bundan bir müddet ev manlarımızın Avrupada s yapacakları yazılmıştı. O madı; bari çiroz sevkedeli

Maryo Sera

Yıldızın meşhur müstecir yo Sera, hileli müflis ğu ve bir müesseseyi 8 liret dolandırdığı için sab pasaportla hududtan kaç italyan zabıtası tarafından lanmış.

Şu Yıldız sarayı da az meli yer değil, biliyor mus Orada yıllarca oturmuş bi dişah millet hazinesini ta etmişti. Maryo Sera da bi yan müessesesini dolandır

Biz, Yıldızda müşteriler k oynıyor sanırdık. Halbuki büyük kumarı gazino sahi nıyormuş.

Bir otomobil koş

Bir tanesi Başvekil M. solini tarafından idar len 1500 otomobil Ro Ostiyaya kadar bir koşu mışlar. Bu haberi veren A gazetesi kimin birinci ge kaydetmiyor.

Her halde öteki arabala vekili geçmek ve onun ön gitmek saygısızlığını gösm işlerdir.

Dolaba koymu

Kandillide oturan bir gozun oğlu, ayni m lede oturan bir kızı ku kızın ailesi telâş içinde zab müracaat etmiş, kayıp kız mış, taranmış; nihayet o evinde, bir dolabın içinde lunmuş.

Bir marangoz oğlu için lisini hem manen, hem mad dolaba koymak yakışmaz marifet değil hani...

Toplu İğ

İzcilerimiz İsveçe gidi

Yakında dünya izcileri i te toplanacaktır. Buna milletler iştirak ederek bir miktar izci gönderec Bu toplanışta tarafımızd 40-50 kişilik bir izci kafilesi derilmek suretile iştirak edil haber alınmıştır.

Muallimler Birliğinde

Muallimler birliğinde "Toplu tedris ve bizdeki leri„ mevzuu etrafındaki kaşalara devam edilmiştir.

Birlik üçüncü gece topla nı perşembe akşamı yapac

Harbiye mektebimizde dünkü merasim

Bu sene mezun olan genç zabitlerimize diplomaları tevzi edildi

" Efendiler ! Hayattaki emel ve hedefiniz Türk istiklâl ve Cümhuriyetinin refah ve saadetini istihdaf etmelidir. „

Harbiye mektebinden bu sene mezun olan 329 genç zabitimize diplomaları dün Harbiye mektebinde merasimle tevzi edilmiştir. Üçüncü kolordu kumandanı Şükrü Naili, ferik Fahreddin, Hayri, Bürhaneddin, Galip paşalarla ordu müfettişleri, mektebin müdür ve muallimlerinin hazır bulundukları merasime muzika tarafından çalınan istiklâl marşile başlanmış, bunu müteakip tahlif merasimi yapılmıştır.

Bu merasimde yeni zabitlerimiz takım takım ordu erkânı önüne gelerek hep bir ağızdan orduya ve memleketimize sadıkane hizmet edeceklerine şu suretle yemin etmişlerdir:

" — Hazerde, seferde, karada, denizde, havada, her zaman ve her yerde milletimize, memleketimize, cümhuriyetimize doğruluk ve muhabbetle hürmet, kanunlara ve amirlere itaat edeceğime ve askerliğin namusunu, Türk sancağının şanını canımdan aziz bilip icabında vatan, cümhuriyet, vazife uğruna seve seve canımı feda edeceğime namusum üzerine söz veriyorum.,,

Yemin merasiminden sonra sınıf zabiti binbaşı Yusuf Bey tarafından numara sırasile çağırılan genç zabitlere Şükrü Naili Pş. diplomalarını vererek tebrik etti.

Mektep müdürünün hitabesi

Diplomaların dağıtılması bittikten sonra Harbiye mektebi müdürü izzettin B. yeni zabitlere hitaben bir nutuk irat ederek ezcümle dedi ki:

— Efendiler! millet ve memleketin istinatgâhı Cümhuriyet idaresidir. Bu mektepte tahsilinizi bitirerek orduya iltihak ediyor, memlekete hizmet etmek imkânını bu suretle elde etmiş bulunuyorsunuz.

Efendiler! Hayattaki emel ve hedefiniz Türk istiklâl ve cümhuriyetinin refah ve saadetini istihdaf etmelidir. Türk milletinin refah ve saadeti için ifa ettikleri yüksek ve güzide hizmetlerile tarihte yüksek bir mevki kazanan Gazi, Fevzi ve ismet Paşalar hazaratı bu mektepten feyiz almışlardır.

Bu mes'ut günde muhterem kumandanlarımıza ve hazır bulunan zevata şükranlarımızı arz ve sizi tebrik ediyorum. ,,

Şükrü Naili Paşanın nutku

İzzettin Beyden sonra Şükrü Naili Paşa da bir nutuk söyliyerek dedi ki:

— Muhterem arkadaşlar! senelerce devam eden tahsil hayatınızın mükâfatını, diplomalarınızı aldınız. Sizi tebrik ederim.

Bugünden itibaren Türk ordusuna bir zabit sıfatile girmiş bulunuyorsunuz. Bu ordu bir çok kahramanlıklar gösterdi. Cümhuriyet ordusunun bugün cihan huzurunda yüksek bir mevkii vardır.

Mektep hayatında edindiğiniz ilim sermayeleri bu ordu ve sizin için çok hafiftir. Asıl ders bundan sonra sınıf mekteplerinde başlıyacaktır. Askerî tarakkiyatı günü gününe takip ve tetebbüe hasrı vakıt etmeniz muvaffakiyetinizde büyük bir amil olacaktır.

Sizi orduya yetiştiren kıymetli hocalarınıza ve müdürünüze bu vesile ile ordu namına teşekkür etmeyi bir borç telakki ederim,,

Cümhuriyet abidesine çelenk

Merasimden sonra hazırlanan büfeden davetlilere çay ve pasta ikram edilmiştir. Yeni zabitlerimiz merasimi müteakip saat on altıda toplanarak muzika ile birlikte Taksime kadar bir yürüyüş yapmışlar ve Cümhuriyet abidesine büyük ve güzel bir çelenk koymuşlardır. Bu sırada içlerinde Mehmet bey heyecanlı bir hitabe irat etmiş, ve alkışlanmıştır.

Harbiye mektebinden bu sene mezun olan 326 gençten piyade sınıfından Nevzat B. birinci Niyazi B. ikinci, süvariden Sedat ve Emin Beyler üçüncü ve dördüncü, topçudan Salahaddin B. beşinci derecede çıkmışlardır.

Genç zabitlerimizden piyadeler 15 mayısta atış mektebine, topçular bir haziranda topçu fen, muhabere ve istihkâm sınıfındakiler tatbikat fen mekteplerine, levazım sınıfındakiler staja sevk edileceklerdir.

VAKIT — Genç zabitlerimizi tebrik eder.

HAYALİN SONU
VE
İKİ KALP BİRLEŞİNCE
filimlerini ihda eden
VILLY FORST şehrimizde
Heydelberg Şarkısı
filminde tekrar görünecektir.

Bursa civarında 2 kadın üçer çocuk doğurdu

Inegölde keresteci Zekeriya Beyin refikası bir batında ikisi erkek, biri kız olmak üzre üç çocuk doğurmuştur. Üçüzler berhayattır.

Tuzaklı köyünden Kadir oğlu Mehmedin karısı Nuriye Hanım da biri erkek ikisi kız olarak üç çocuk dünyaya getirmiştir. Bu aile çok fakirdir. Belediye yardım için kanunî imkân bulunmadığını Mehmedin müracaatına cevaben bildirmiş ise de Himayeietfal bu aileye elini uzatmıştır.

Sabık Bulgar kralı İtalyada

Sabık Bulgar kralı Ferdinan italyaya gitmiş ve Romada italya kralı tarafından karşılanmıştır. Kral Ferdinan italyada bir hafta kadar kalacak ve italya kralının misafiri olacaktır.

KANSIZLIK
Nörasteni, zaflyet ve Chlorose
benizsizlik için yegâne deva kanı ihya eden
En muntahip etibba tarafından tertip edilmiştir.
SIROP DESCHIENS, PARIS

Tefrika numarası: 121

Yazan : "Garp cephesinde ..„ müellfii
Erik Maria Remargue

— Her vaziyeti tetkik ettim Ernst: memuriyet, mefkûre, siyaset.. Maamafih bunların hiçbirinden zevk almıyorum çünkü hepsinde kıymetsizlik görüyorum.

Yürümekten biraz yorulduğum için Klasterbergin bir sırası üstüne oturuyorum. Yeşil bir renk almış olan kuleler şehir üzerinde ışıldıyorlar; damlaların dumanı gümüşü bir tarzda şömine-lerden yükseliyor. Jorj şehri gösteriyor:

— Orada hepsi pusuda.. Örümcekler gibi kalemlere, mağazalara meslek lerinin gösterdiği yere sinmişler.. Hepsi komşusunun kanını emmeğe amadedir. Ya üzerlerine saye olan, onları koruyan kuvvetlere bak.. Aile, cemiyetler, memurin, kanunlar ve nihayet hükûmet.. Bunların hepsi biribiri üzerine gerilmiş birer örümcek ağıdır. Şüphesiz buna bir mevcudiyet denebilir. Hatta bu saye altında altmış sene sürünmeğe de hayat ismi verilir. Fakat ben cephede zamanın hayatı ölçmek için esas olamıyacağını öğrendim. Şu halde kırk sene müddetle böyle sürünüp gitmekte mana ne? Senelerce bir kâğıt üzerine oynadım ve hayatımı ortaya koydum. Şimdi öyle küçük oyunlara girişmeğe gönlüm yok..

Dedim ki:

— Jorj son sene siperlerde değildin. Tayyarecilikte belki bir parça fark vardı. Fakat biz aylarca bir düşman görmeden siper bekledik. Biz top ateşine teslim olunmuş kurbanlardık.. Ölümü beklemekten başka işimiz yoktu.. Susuyorum; Lûdvig ve Alberi düşünüyorum. Jorj mütefekkir diyor ki:

— Biz kış bahçesinde yetişmiş gibi yiz.. Vaktinden evvel ihtiyarladık. Fakat ne olursa olsun her şeyi olduğu gi bi görmelidir. Ben asla müteessif değilim. Yalnız bir bilânço yapıyorum. Bana bütün yollar kapanmıştır. Eğer bu yola girsem sürüneceğim halbuki ben serbest kalmak istiyorum.

Bağırıyorum:

— Fakat Jorj.. Söylediğin de bir ne tice değil mi? halbuki nihayet bizim de bir başlamamız icap eder. O his bana bugün geldi. Lûdvig bunu biliyordu fakat çok hasta idi..

Elini omuzuma koyuyor:

— O halde Ernst.. faideli ol..

Ona doğru iğiliyorum:

— Bu söylediğin tarzda nahoş ve zahmetli gözüküyor. Fakat orada da bir arkadaşlık olacak.. Onu bilmediğimiz kabahat...

Yan yana sessiz duruyoruz, bir lâhze sonra diyorum ki:

— Şimdi niyetin nedir Jorj?

Dalgın bir surette cevap veriyor:

— Ernst benim ölmeyişim sırf bir tesadüf eseridir.. Bundan dolayı adeta gülünç oldum.

Elini iterek kendisine dikkatle bakıyorum. Beni teskin ediyor:

— Yakında yine seyahate çıkacağım.

Şehre, ve çocukluğumuzda altında çadır kurarak vahşi oyunu oynadığımız kavak sırasına bakıyoruz. Jorj daima elebaşı olurdu bu sebepten dolayı ona karşı içimde büyük bir muhabbet peyda olmuştu.

Gözlerimiz karşılaşıyor.

Jorj yavaşça diyor ki:

— "Uzun karabina,,...

Ben de yavaşça söylüyorum:

— "Şahin gözü,.. (Bu isimleri oyun oynarken kullanırdık.)

* * *

Dört günden beri her tarafı araştırıyoruz. Sokakları, köprü altlarını, dere kenarlarını, hastaneleri boş yere alt üst ettik. Her akşam Adolf Betke bazı buluyor. Kapının önünde durarak her birimizi süzüyor. Bir şey bulmadığımızı anlayınca başını eğerek uzaklaşıyor. Onu yanımızda alıkoymağa muvaffak olamıyoruz. O, aramağa çıkıyor. Karısının nereye gittiğini bir türlü anlıyamıyor....

Aralarındaki münasebat günden güne fenalaşıyordu. Adolf eline para geçtikçe içiyordu. İçemediği zaman içini müthiş melankoli ve kuvvetli bir kıs kançlık kaplıyordu. Sonra, evinin ve bahçesinin derdine düştü.

Nihayet tahammül edemedi. Evini ziyaret için bir gün gitti. Yakalanmak korkusile bir müddet etrafında dolaştıktan sonra bahçeye girdi. Büyük bir kararsızlık içinde ağaçların rik kararsız içinde ağaçların meyva ile yüklü olduğunu gördü. Arasıra olmuş bir elma (mat) bir gürültü ile yere düşüyordu. Otu eli ile yokluyarak bir elma aldı. Isırdı. Bu elmanın ağacını kendi dikmişti. Meyvasının lezzeti serin ve tatlı idi.

Ziya kepenklerin arasından sızıyordu. Yüzünü pencereye dayıyarak içeri baktı. Yeni sahipler oturmuşlardı. Zevce göğsü açık, çocuğuna meme veriyordu. İki parmağı arasında memesini yavaşça sıkıyor; mini mini bebeğin eli onun esmer iri eli üzerinde dinleniyordu. Kocası büyük saatin yanında idi ve bir balta sapı yontuyordu. Saat ve sandalya da Adolfun eski malları idi. Adolf kulağını pencereye dayadı. Rüzgârın şömine içinde horlamasını, saatin tık tıkını duydu.

(Bitmedi)

E D E B i Y A T

Tenkit

Beş piyes

Geçen ay çıkan kitaplar arasında beş tane de tiyatro eseri var.

Jül Sezar, Venedik taciri

Bunlardan iki tanesi Şekspir muhalledatından (Jül Sezar) la (Venedik taciri) dir. Asrının üstüne edebî hüviyetinin ve harikulâde zekâsının damgasını vurmuş olan büyük İngiliz muharriri senelere rağmen hâlâ okuyana veleh ve hayret vermekten geri kalmıyor. Yüksekliği ve derinliği baş döndüren muharririn zamanımızda en çok zevkle gönül başlanılna tarafı, nüktesi dir. Şekspir nüktesi denilen ve bütün dünyaca aranılıp beğenilen bu halis mahsul, şişesinin ağzı yılların ruha em niyet getiren asaletile mühürlenmiş bir eski ve makbul içkiye benziyor.

Bin bir baharat ile çekilmiş, gradosu yüksek ve sert bir meşrup ki damağımızı yakarak başımızı döndürüyor, verdiği sarhoşluk tatlı ve acıdır.

(Venedik taciri) evvelce de dilimize çevrilmiş, bastırılmıştı. (Jül Sezar) ın da Aptullah Cevdet Bey tercümesi maruftur, fakat bunların ikisi de bugün için pek ağır gelen alacalı bulacalı bir lisanın zencefilli, katırboncuklu süsü altında ebediyen uyandırılmamak üzere metfun bir haldedir; onun içindir ki Darülbedayi dramaturgu Mehmet Şükrü Bey tarafından yapılan yeni tercümeleri kütüpanemiz için bir kazanç sayıyoruz.

Aptal

Kanaat kütüpanesinin basıp çıkardığı (Aptal), maruf İtalyan edibi Lüçi Pirandellonun bir perdelik komedisidir, dilimize Mehmet Fuat Beyin temiz, selis, kıvrak ve sevimli kalemile nakledliyor. İtalyan dahisinin eserlerini büyük bir hayranlıkla anlıyan ve bizi de elimizden tutup o gülleri meraretli ve karanlık bahçede dolaştırmak istiyen Mehmet Fuat Bey geçen sene Pirandellonun (Size öyle geliyorsa öyledir) isimli mükemmel komedisini aslından tercüme ederek san'at karilerinin zaikasına arzetmişti, bu sene de (Aptal) ı veriyor, bu kıymetli sây ve ithafın devamı irfan hayatımız için bir servet sayılır ve arzu edilir.

Zamanımızm en mühim muharrirlerinden biri olan Lüçi Pirandello beynelmilel bir alâka ve rağbetle sarılı şöhretini garabetin omuzları üstünde yükselten orijinal bir adamdır, yüksek zekâsı, tuhaflığa ve başkalığa — orta seviyenin daima üstünde olan başkalığa — asil bir sevimlilik veriyor, yirminci asrın incelmiş ve ruhun haşyet verici buutlarındakini görmiye alışmış zevki bu tahteşşuurdakini söyliyen kâhin tavırlı adamın cümlesi karşısında hazdan baygınlık geçiriyor.

Şekspir nüktesi gibi bir de Pirandello nüktesi vardır ve bu anlıyanlar içindir. Felsefe, tariz, çıplak ve yüz yüze gelmiş ihtiraslar, arzu, kin, şehvet, haset, "istihza„ mefhumu içinde tek bir çehre alıyor, buna Pirandello şakası diyorlar.

(Aptal), birçoklarımızın karakterini hiç de mübalâğası olmıayn bir şekil de çizerek onun karşısına geçip alay eden bir piyestir. Kendilerini gizliden gizliye beğenen birçok insanlar vardır, zekâ ve kudretlerine itimatları fazladır, her hadisede bu ölçüyü kullanarak şunun bunun hakkında hükümler vermekten çekinmezler, fakat bir de kendilerine bakılsa...

(Aptal) küçücük bir perdenin içinee bize zarif bir tebessümle bunu söyler. Küçücük bir perdedir, fakat tekniği mükemmeldir ve denilebilir ki her zaman her yerde aktüalite olan esas fikir, canlı, hareketli bir mevzu dekoru içinde tesbit edilmiştir.

Bu eser, biten temsil mevsiminde Darülbedayide oynanmıştı, fakat iki günde hazırlanmak gibi bir kazaya uğramış olduğu için ezberlenmiyen roller ancak gürültüye getirilmek suretile yürütülmek istenilmiş, bu yüzden de Pirandellonun eseri Pirandellonun eseri olmaktan çıkmıştı, o temsili seyredenler aldıkları kötü tesiri silebilmek için bu eseri okumalıdırlar.

Karagöz ve orta oyunu piyesleri

Son ayın tiyatro neşriyatı arasında bu üç alafranga piyesten başka iki de alaturka piyes var. İkbal Kütüpanesi tarafından bastırılan bu eserler, birisi Karagöze, birisi orta oyununa ait iki orijinal piyestir. Meddah, Karagöz ve orta oyunu hakkındaki kıymetli tetkiklerini (Türk temaşası) ismi altında toplıyarak geçen sene millî kütüpanemize çok kıymetli bir eser vermiş olan Selim Nüzhet Bey, bu sene de karagöz ve orta oyunu piyeslerini toplayıp, muhtelif nüshalarile ve ustalarının mahfuzatile karşılaştırıp neşretmektedir. Bu teşebbüs folklor yolunda mühim bir hizmettir, şükranla karşılarız. Selim Nüzhet Beyin intişar sahasına koyduğu, karagöz ve orta oyunu piyesleri nev'inin bütün hususiliklerini ve teknik farikasını taşıyan eserlerdir, bu itibarla intihaplarındaki isabet de meydandadır.

Refik Ahmet

İngilizceden Şiirler:

Kırlara Çıktım.....

İngilterenin "şairlrein sultanı„ unvanını haiz şairi John Masfield geçenlerde memleketimize gelmiş, Ankarada İngiliz edebiyatı hakkında bir konferans verdikten sonra memleketine dönmüştü. John Masfield'in eserlerinden birisine ait tercümeyi karilerimize takdim ediyoruz.

Kırlara çıktım. Sen orada idin, beni bekliyordun. Bütün yaz çiçekleri senin yıldızlı kudretinden parçalar, senden güzellik ve ilham almış zerrelerdi onlar..

* * *

Deniz kenarına indim, orada bir kuş senin sesinle, benim senin kendinden bile işitmediğim, duymadığım meçhur bir musikiyi terennüm etti ve bunun karşısında benliğim ta iliklerime kadar, seni duydu.

* * *

Eve gittim ve tek başıma kalayım diye kapımı örttüm. Fakat sen orada, benimle beraberdin. Ev küçüktü, damı inceydi, zemin çamurluydu fakat bunlara rağmen baştan başa güzeldin...

* * *

Sonra yatağımda yorgun gözlerimi, mecalsiz beynime bir karanlık yapabilmek için yumdum. Fakat güzel ve hakim olarak sen sahiden karşımda idin.

Onun için uyuyamadım; ve yüksek sesle bağırdım: "Ey korkunç yabancı şey, söylemek istediğin nedir?„

Dudaklarının kırmızılığı kül rengine döndü, sonra gerisi geriye aktı ve ay bir bulutun ardına gizlendi.

Bir yürük çingene hayatı sürmeğe; rüzgârın bilenmiş bir bıçak gibi olduğu ve martılarla balinaların dolaştığı yerlerde dolaşmağa gene denize gitmek istiyorum.

Bütün dileğim orada güler yüzlü bir yol arkadaşından neşeli bir hikâye dinlemek ve ondan sonra bu uzun yolculuk nihayet bulunca sakin bir rüyaya dalmak ve tatlı rüyalar görmek olacak.

Edebi tetkikler

Geçenlerde ölen İngiliz edibi

Arnolt Benet

Kimdir, ne yapmıştır?

Arnolt Benet öldü. İngilterenin bu büyük romancısı, yedi hafta süren bir hastalığı müteakip altmış üç yaşında olduğu halde gözlerini bir daha açmamak üzre yumdu dünyaya.

Küçük bir nezleyle başlıyan rahatsızlığı iyi olmağa yüz tutmuşken, birden, (hümmayı tifoidi) ile vasıflanarak, bütün gayretlere rağmen, sonuna doğru, büsbütün kendinden habersiz kalan san'atkârı sükûn içinde, çok sevdiği dünyasından ayırmış bulunuyor.

Ölürken yanında iki kız ve bir erkek kardeşinden başka kimse bulunmuyordu. Saat akşamın dokuzuydu. Ve Arnolt Benet, romancı, temaşa muharriri, münekkit, hayatın felsefesini yapan adam, belki de mutat gece temsillerinden birine hazırlanması ve ertesi günün sütunlarında bir eserin mukadderatını tayin edecek meşhur bentlerinden birine isabetini parlatması lâzımgelen bu saatte; bütün bunu bekliyenlerle kardeşlerinin hüsranını bile yaşı yamadan ebediyyen kımıldanamaz oldu.

Taşra çocuğu;

Arnolt Benet "Staffordshire„ de "Hanley„ de doğdu. (Newcastle Middle Schoole„ de tahsilini gördükten sonra bir adül müşaviri olan babasının yanında hukuka çalıştı. Sonra Londra da bir başka hukuk müntesibinin yanına girdi. Bir yandan kısa hikâyeler yazıyor neşrettiriyordu. Bunda kendisini o kadar ehil buldu ki bir müddet sonra hayatını tamamen yazıya vakfetmeği kararlaştırarak bir daha dönmemek üzre matbuata atıldı. 1867 de doğduğuna göre bu meslek değiştirme hadisesi 1893 e yani müellifin 26 yaşında bulunduğu seneye isabet eder.

Londranın belli başlı bir mecmuasında yer aldı önce. Aradan beş sene geçti. İlk romanını neşretti. Bu zaman zarfında mecmuasının başmuharriri olmuştu. Fakat 1900 de bundan da çekilerek hayatını büsbütün edebiyat ve serbestiye hasretti. Kendi kendine durmaksızın çalıştı. Bugün roman, fantezi, kısa hikâye, temaşa, risale olmak üzre altmışı geçen kitap halinde ve sayısız ayrı sütun yazıları vardır. "The old wives'tale„ ve "Anna of Mac five touns„ romanlarının en ebedisini teşkil ediyor. Londraya bir taşralı çocuk olarak gelmişti. Hiçbir eserinde o ruhi yeti kaybetmedi. Ve hayatına; veçhe ve muayyeniyeti için daha çok gayret sarfetmeğe mecbur olduğu ilk zamanlardaki yoksulluğu, sonraki bütün refahına rağmen hiç unutmadığını sezmek daima mümkündür.

Bir şöhretin sırrı:

Büyük romancının ölümünü işiten dünya bugün bir (Balzak) kaybetseydi bu kadar acınırdı. Müellife tamamen yabancı birçok kadın ve erkekten binlerce esef mektubu geldi. Dünyanın en uzak köşelerinden telgraflar aldılar. Ve biz; cihan edebiyatının bu azim rükünne olan borcumuzu böyle zahmetsiz bir yadedişle ödemiyeceğimizi zannedi yorum.

Büyük dostu (H. C. WELLS): "Bir kelime söyliyemiyecek kadar mütecssirim.„ dedi. Benetin ölümü o kadar işlemişti oan.

Halk, kitaplarını deli gibi kapıştı.

Bu hücuma dair belli başlı bir naşir:

"Her ölen meşhur romancı için bu kapışma vardır. Ve bir zaman içindir. Diyor. Fakat Benet gelişigüzel şümulün fevkinde bir şöhret sahibidir. Bu sebepten onun eserlerini bu helecanın yatışmasından sonra bile halkın mübrem, manevî ihtiyaçları arasında göreceğimize eminim. Şayanı hayret bir disiplin, çok çalışma ve kuvvetli bir inizap Arnolt Benetin muvaffakiyetteki sırrını teşkil eder.„

Son senelerini daha ziyade pek maruf tenkitlerine hasretmişti. Bir münekkit sıfatile keskin, isabetli olmakla beraber mutedil, iltizamkârdı. Genç muharrirlere cesaret vermek gibi birçok tenkit erbabının nedense pek rağbet etmediği bir mümtaziyti göstermişti.

Büyük romancı kimdir?

Benete göre hakikî romancının vücudü birçok şartlara tevakkuf eder. Romancıda incizap kuvvetli, görüş keskin olacak... Fikrî asalete malik olmıyan romancı düşük, donuk kalmağa mahkûmdur. Romancı ruhan sevimli, şeci, doğru, zarif, ince, hakşinas, rahim olacak. Fikrî asalet, muharririn dimağının; metni, nescidir. Eseri her okuyanın her sahifede parlak bir şahsiyetle temasa geldiğini hissetmesi lâzım.

En muvaffak roman, romancının kendi hayatıdır. Mevzularını kendi tecrübelerinden alacak. Bir başkası hakkındaki hükümlerimiz, ancak kendi tecrübelerimize istinatla kat'ileşmelidir.

Büyük romancıya göre (teknik) ikinci derecede kalır (Balzak) (Dostoyevski) bugünkü mevkilerini tekniğe borçlu olmadıkları gibi (Dömopasan) (Flober) in teknikleri de bugünkü tasnif edilmiş şahsiyetlerini kurtaracak bir meziyette değildir. Benet realistti. Benet bir hakikî, doğuşta san'atkâra inanıyordu. Onu müşahede, tahassüs ve ibdaında istediği gibi serbest bırakmıştı. Fakat bir şart koyuyordu. Görülmeğe çalışılan şey (hayat) olduğu unutulmıyacak, insanî âlemle münasebeti inkâr olunmıyacaktı.

Journal 1929

Mr. Arnolt Benet; geçen sene, daha evvelki seneye ait tuttuğu bir hatıra defterini, bazılarının tarihlerini göstererek ve bazılarınınkini ancak kendisinin bildiği sebeplere mebni yazmamak suretile kitap halinde neşretmişti. Ölümünü gazetelerde okuduğum gün, hiç hak veremediğim bir münasebetle o kitaptan iki parça aklıma geldi. Bunlar, Mister Benetin altmış ikinci doğum gününe tesadüf eden:

(27 mayıs) la, (5 haziran) sernameli satırlardı.

Manidar olmaktan o kadar çekindiğim halde bu satırları nakletmek zaafına bir türlü mukavemet edemedim.

27 mayıs Londra tarihinden sonra ölen muharrir:

"Bugün doğum günüm. Diyor. Doğum günümü Portlant Palas'a gitmeve anlıyamadığım bir sebeple tam bir sıhhî muayeneden geçmek suretile tesit ettim. Elliyi aşan her adam, ihtiyacı olup olmadığını bilse bile: Her birkaç senede bir; muhakkak bir sıhhî muayeneden geçmelidir. Bunu başkaları söylemişlerdi. Şiddetli hastalıklar, korkunç faaliyetlerine sessizce içinizde başlarlar. Hiç şüphe edilmiyecek bir tarzda günden güne kuvvetlenerek bir denbire size harp açarlar. Ve siz ölümüne hazırlanmadan evvel ölmüşünüzdür.„

5 haziran Londra:

Bugün raporumu aldım. Sapsağlammışım. Kan tazyikı yerinde. kalp; çok iyi. Ciğerler, çok iyi. Şiryanlar; altmış iki yaşında bir adamın olmaktan ziyade otuz iki yaşında bir delikanlınınkine benziyor. Karaciğer; vücudün diğer kısımlarına nazaran daha az parlak. Fakat hâlâ bu mühim uzvun en mükemmel nümunesi. Bir uykusuzluğum var. Ona dair bir şey söylememişler. Ne zorarar.. "basit şey„ demediler mi? "İyi uyuyamıyormuşum„ işte o kadar.

Hikmet Münir

VAKIT Gazetesi

Vasıtasile

Bir ahpaba

Mektuptur

İki gözü yeşil, gür, taze orman gibi bakan
Ve gözlerinden
tel örgüler arkasındaki üsera çocukları gibi arzu sarkan kardeşim!
Sorarlarsa şöyle diyeceğim:
1931 yılında şunlar oldu:
günler üstümüzden akan
Sıcak kurşunlar oldu..
Hep ayni sual:
— Ilık yaz akşamları nerdedir?
Hep ayni cevap:
— Ilık yaz akşamları ilerdedir!.
Ah o dem ki havalar
yaza çalar
Gece beyaza çalar
Açılır gönüllerin gökünde
mavi taraçalar...
Neyse...
Bırak!
Onun bunun başında gezen kara kalpak
Gezdi benim başımda!
Birini sevdim yani,
birine gönül verdim anladın a!
Hani ki şeytana uydum yine.
Kaç kerre gözlerim
aldı gözlerimi
avuçlarının içine.
O ne senin bana söylediğin isimdir,
Ne benim sana gösterdiğim resimdir.
O hiç görmediğim canım
Duymadığın sesimdir
a gözüm!
Belki bir gün
Ömrümün kiraladığı köşesinden
— tasını tarağını toplayıp —
elveda bile demeksizin kaçabilir.
Ve ben onu unutmamakla beraber
Uğurlar olsun! der
Yine bomba kafamın iki ateş fitilli lâmbası altında
Halk havalarını yazarım.
Hakikat
Ne dün sana pudralı lâkırdılarla
Türk yani Halk mekteplerini zemmeden
kurşuna dizilmenin sözüdür;
Ne beyaz gecelere
siyah ayaklarla basan
sevdalı bir delikanlı kalbinin
hasta gözüdür;
Ne benim gençliğim;
Ne onun güzelliği...
Aç mide haykırır..
Boş yürek dolmak ister..
Şiirlerimi okumak isteyenlere
Basık tavanlı
dar bekâr odasının adresini ver!
Kara bir çalı süpürgesine benziyen geceleri
ve ablak yüzlü gündüzlerile beraber

İlhami Bekir

Kadın

Meşhur bir sinema yıldızı diyor ki :

"Aşk ve alâka maceraları bana yalnız felâket verdi„

Aşk hakkındaki fikirlerini söyliyen Pola Neğri,"Erkek kadını aldatırken hakikatte kendini aldatmış oluyor.„ diyor

Ekseriya kadın kelimesi anılınca onunla birlikte aşk kelimesini de hatırlamak lâzımgeliyor. İçtimaî ve siyasi mes'elelerde muharrir ve âlim kadınların mütalea ve fikirlerine kıymet vermek lâzımgeldiği gibi, böyle aşk ve duygu mes'elelerinde de, şüphesiz, bir çok maceralar içinde yuvarlanmış, bir çoklarını teshir etmiş, sevmiş ve sevilmiş kadınların söylediklerini dinlemek, mütalealarına kulak vermek icap eder.

Bu itibar ile meşhur sinema yıldızı Pola Negrinin aşk ve alâka mes'elesinde ne düşündüğünü öğrenmek istedik. Bir muharrire söylediklerini bu raya nakil ve tercüme edeceğiz.

Meşhur yıldızla konuşan bir muharrir diyor ki:

"Pola Negri ile Doverden Londraya gelen lüks vagonun hususî kompartimanlarından birisinde bir arada çayla rımızı içerken meşhur yıldız bana dedi ki:

— Artık aşk mes'elesinde erkekler bana hiçbir mana ifade etmiyorlar. Valantino öldüğü zaman, artık bir daha hiç kimseyi sevemiyeceğimi zannetmiştim. O zaman hayatın büyük bir ihtirası nihayete ermişti; benim için bir sevişmek fazla kapanıştır. Bazı kimseler, kendilerinin birden fazla aşk macerası geçirebileceğini zannederler fakat bu zanna kapılanlar ancak kendilerini aldatmış olurlar.

Bu hayatta hepimiz için bir aşk vardır ve bu aşk bazıları için bütün hayatlarınca kendilerine saadet getirir. Bazıları bu sayede dünyadan birkaç sene gâm alırlar ve bu güzel senelerin hatırası daima onlarla beraber kalır; onu hatırlarlar.„

Pola Negrinin iri ve siyah gözleri bir an için parıldadı ve sözüne devam etti:

— Evet, ben hayatımda kâfi derecede aşk ve ihtiras maceraları geçirdim. Fakat bu yüzden çok ıstırap ve elem çektim.„

İçlerinde elem ve melânkolinin ifadesi toplanan gözlerini bana çevirmişti, öylece konuşuyordu. Bu aralık bir fırsat bularak şu suali sordum:

— Size erkeklerden nefret etmesini öğreten ıstırap mı oldu?

Yıldız gülümsiyerek cevap verdi:

— Hayır, hayır, ben hâlâ onlardan şefkat, muhabbet ve dostluk bekliyorum. Lâkin aşk ve sevdaya gelince o artık bitti. Ben artık onlardan, herkeste bulunması lâzımgelen insan nezaket ve terbiyeyi, şefkati bekliyorum. Fakat birçok erkekler bu kadarcığı bir kadına vermekle iktifa etmeyi çok müşkül buluyorlar.

Onlar yüksek âşıklar olabilirler, harikulâde şövaliyelik gösterebilirler. Çok zarif olabilirler. Fakat benim nazarımda bu meziyetler geçici ve sathidir.

Birçok kadınlar kendilerine kur yapan erkekleri o kur devam ettiği müddetçe, hakikaten, derin hislere, samimî duygulara malik sayarlar. Fakat yine ayni kadınlar bütün bu tavırların, bütün bu sözlerin sahte olduğunu anlar. Şu halde hakikatte aldanan kadın olmıyor, erkek kendi kendini aldatıyor demektir.

İngiliz kadınları bu hususta başka memleketlerdeki kadınlardan daha ziyade bahtiyardırlar. Zira bu tip erkekler, İngilterede fazla miktarda bulunmaz. Benim İngilizlerde en fazla takdir ettiğim karakter, onların dostluk ve muhabbetlerinin uzun zaman payidar olmasıdır. Başka memleketlerin hiçbirisinde erkekle kadın arasında bu şekilde payidar ahbaplık, dostluk görülemez.

Buradaki erkek - kadın ahbaplığını hayretle takdir ediyorum. Burada iki nişanlı, yahut iki evli arasındaki münasebet de yalnız aşk değildir, ayni zamanda kuvvetli bir arkadaşlıktır.

Burada bir zevç ile zevce arasında, başka memleketlerde olduğu gibi göze çarpan bir aşk ve taabbüt nişanesi, belki, görülmez. Bu hususta, başkaları na gülünç görünmek ihtimalini düşünerek ihtiyatkâr olurlar. Fakat yarabbi, aradaki dostluk ne aziz bir dostluktur. Hatta kavga ederken bile bundan bir şaka, bir lâtife çıkarmayı ihmal etmezler.

Aşk, birçok başka memleketlerde çok zalim ve merhametsiz bir şeydir. O, oralarda kendisinden başka her türlü duyguyu silip süpürmek istiyecek kadar müstebittir.

Halbuki İngiliz kızı hariçte, spor sahasında hakikî bir kabiliyet gösterdiği gibi evde de erkeğini manen tatmin edecek bir meziyeti haizdir.

Sonra İngiliz kadını kendi sahasında yapılması lâzım olan her türlü mücadeleye de hazırlanmıştır ve bunlarda kendi başına nasıl galebe edeceğini bilir. Bundan dolayı İngiliz erkeği İngiliz kadınını yalnız sevmekle kalmaz, ona karşı derin bir hürmet te duyar.

O, bir sevgili olduğu zaman da tam bir arkadaş olduğunu unutmaz.„

Pola Negriye, kendisinin vaktile sporu çok sevdiğini, onun da vasfetti ği kızlar gibi olduğunu söyledim:

— Oh, sormayınız, dedi, beni kendi halime bıraksalardı... bırakmadılar..

İnsanın hayatında kıymetli iki şey vardır, birisi aşk, birisi de iştir. Halbuki ben şimdi bunların ikisine malik değilim. San'atimle baş başa kaldım.

Asıl betbaht insanlar, hayatın kendisine neler yaptığını anlıyamıyan insanlardır.

Bir gün bu san'at hayatından çekildiğim zaman hayatımın bütün safhalarını, bütün maceralarımı hiçbir korku ve hicap hissetmeden bütün tefarrüatile yazacağım. O zamana kadar hayatım kapalı bir kitap halinde kalacaktır.„

Zambak

Bir ilk bahar balosunda görülmüş bir kıyafet

Modaların değişmesi üzerinde en mühim âmil şüphesiz mevsimlerdir. Yaz ayrı, ilkbaharın, yazın ayrı, sonbaharın ayrı modaları oluyor.

Fakat öyle zannederiz ki bu elbise modalarından hiçbirisi resmini dercetmiz (Mis Margaret Dikson) un ilk bahar iptidalarında Londrada verilmiş kostümlü bir baloda giymiş olduğu bu elbise kadar mevsimile mütenasip ve alâkadar olsun. Görüldüğü veçhile bu kadın, bu zarif kıyafetile bir menekşe çiçeğini temsil emtektedir.

Kimbilir bu çiçek etrafında kaç taze Londra böceği dönmüş, dolaşmış-

Aziz okuyucular

Mühim bir kadın meselesi hakkında fikirlerinizi öğrenmek istiyoruz

Vaktın kadın sahifesinde bugün intişar eden bir yazı, (Pola Negri) nin aşk hakkındaki kanaatlerini, tecrübesinin mahsullerini naklediyor. Meşhur film yıldızı, bu tahassüslerini anlattıktan sonra İngiliz kadınlarını bütün cihan kadınlarile mukayese ediyor. Bu mukayese doğru veya yanlış olabilir; ve film yıldızları İngiliz kadınlarını methederken biraz mübalâğaya kaçmış addedilebilir. Lâkin bu yazının ehemmiyetle okunmasını kadın ve erkek okuyucularımdan ehemmiyetle rica ederim.

Orada neden İngilterede aile facialarının, aşk facialarının daha az zararlı olduğu izah olunuyor. Bir çok milletlerde aile bağları çok defa bazı his buhranları ve anlaşamamazlıklar yüzünden gevşerken İngilterede kadının bunlara karşı nasıl mücehhez olduğu orada ifade edilmiştir.

Mademki bugün yeni bir devre, yeni bir içtimaî hayata giriyoruz ve madem ki önümüzde bilhassa kadınlar için açılmış yeni bir yetişme ve yetiştirme imtihanı vardır. O halde genç kızlarımızın nelerle mücehhez olarak aile hayatına girmesi lâzımgeldiğini, kocayı nasıl telâkki etmek lâzımgeldiğini, aile saadetinden ve annelik vazifesinden neler anlaması icap ettiğini gayet sarih bir surette tesbit etmeli ve tedrisatımızda da ona göre bir istikamet vermeliyiz.

Ben burada, bugün evli, bekâr, genç, orta yaşlı bütün kadın okuyucularıma bu vesile ile bir sual tevcih ediyorum.

— İzdivaçtan ne beklediniz, ne bekliyorsunuz? İyi bir zevce olmak için ne gibi meziyetler, iyi bir zevce olmak için ne gibi şartlar lâzımdır? Bir İngiliz kızı gibi yetişmek, kanaatinizce, hakikaten aile saadetini temin eder mi?

Bu suale okuyucularım istedikleri imza ile, istedikleri şekilde cevap verebilirler. Aile saadetinin bazı bazı temin edilemediğinden şikâyet olunuyor. Boşama ve boşanmanın arttığı hakkında fikirler yürütülüyor. Böyle bir hengâmede izdivaç denilen müesseseye girecek ve girmiş olanların samimî fikirleri bizi bu mevzu üzerinde daha iyi meşgul olmağa sevkedecektir.

Aziz okuyucularım, yazılarınızı bekliyorum. Böyle bir hasbühale zemin hazırlayınız.

Sacide Mukaddes

İptidaî memleketlerde izdivaç hayatı

Şarkî Hint adalarında bir kız babasına bir servettir

Onun için kız babaları Avrupa usulü nikâhın oralara girmesine şiddetle muarizdirler

Şarkî Hint adalarında uzun uzadıya tetkikatta bulunmuş ve oraların mahallî adetlerine, içtimaî teamüllerine dair makaleler ve eserler yazmış olan (Jak Maklern) geçen sene bir mecmuada bu ada ahalisinin izdivaç etmek hususunda takip ettikleri hattı hareket hakkında bir makale neşretmişti. Çok orijinal olan bu makalenin mühim kısımlarını naklediyoruz:

"Şarkî Hint adası yerlilerinin an'anevî evlenmek âdetlerini değiştirmek onları asrî usullere alıştırmak ümidile birçok misyoner kafilelerinin yola çıktığını haber alıyoruz.

Buna daha evvelce de çalışılmıştır. Fakat bu yolda mesai sarfedenler işin öyle tahminleri gibi kolay olmadığını, bilâkis pek güç olduğunu öğrendiler. Zira bu âdet değiştirmenin, bu izdivacın asrî bir yol tutmanın en büyük muhalifi kız babaları oldu.

Çünkü oraların adeti mucibince evlenecek kızın babasına, damat tarafından çok pahalı, çok ağır hediyeler vermek mutattır. Bu hediyeler gerdanlık, tütün, yorgan, eldiven ve saire pahalı şeylerdir ki bunları toplıyan bir kız babası bir ticarethaneye lâzım olan eşyayı temin etmiş olur. Böyle bir babanın bu kadar büyük bir istifadeyi terkederek asrî izdivaç usullerini kabul edeceğini zannetmek, bittabi büyük bir hata olur.

Ben bir zamanlar (Salomon) adalarında uzunca müddet kalıp tetkikatta bulundum. Orada ihtiyar bir kız babası tanıdım ki beş tane kızı vardı ve bundan dolayı da bütün ada sekenesi tarafından pek bahtiyar addedilir ve kendisine gıpta ile bakılırdı. Filhakika bu gıpta pek yerinde idi. Zira bu ihtiyar vahşi bu beş kızı kocaya vermek ve onlardan külliyetlice hediye almak sayesinde saman bir kulübede oturmaktan kurtuldu; güzel bir ev yaptırdı, döşedi, dayadı. Ve adanın sayılı zenginleri sırasına geçti.

Ayni adada bir gün dolaşıyordum. Bir vahşi karısına küfürler savuruyor, onu döğüyor, biçareye yapmadığı ezayı cefayı bırakmıyordu. Tabiî bu vaziyet nazarı dikkatimi celbetti. Meseleyi tahkik ettim. Yerliler sebebini anlattılar:

— Bu kadın geçenlerde üçüncü çocuğunu doğurdu. Şimdiye kadar doğurdukları hep erkekti. Şimdi bu üçüncü çocuk da erkek olduğu için kocası kendisine fena halde hiddetlenmiştir, o

[Lûtfen sayıfayı çeviriniz]

Kadın hiç bir sahada erkeklerden geri kalmıyor

Altındaki atla büyük maniaları aşan kadın, hayatta da her maniayı aşacaktır

Bu resim bir İngiliz müsabakasında erkeklere bile hayret verecek bir cür'et, cesaret ve meharetle (Mis Vansboro) nun atla bir maniayı atladığını göstermektedir. Asrî hayatın kadının da erkek yanında tam bir mevki almasını mükemmel bir müsavata mazhar olması aleyhinde bulunanlar, onların hayatın birçok müşkülâtına göğüs geremiyeceğini iddia edip dururlar. Kadın, kendi üzerindeki erkek tahakkümünü kırıp attıktan sonra artık hayatta yapamıyacağı, muktedir olamadığı hiçbir şey olmadığını ispat etmek yoluna girmiştir. İşte bu resim de onun canlı ve kudretli bir misalidir.

ingiltere akvam cemiyetinden çekilecek mi ?

Deyli Ekspres şiddetli bir makale ile Ingilterenin Akvam cemiyetinden hemen çıkmasını ve Avrupa siyasetinden çekilerek kendi imperatorluğu ile meşgul olmasını ileri sürüyor

Bunun sebebi Avrupada hükümran olan teşevvüştür. Avrupa yeni bir harbe atılmaktadır

Şimdiye kadar akvam cemiyetine en çok müzaheret ve ondan en çok istifade eden devlet İngiltere idi. Daha doğrusu, akvam cemiyeti İngiltere demek gibi bir şeydi. Onun için şimdiye kadar İngiltereden akvam cemiyeti aleyhinde pek ses çıkmıyordu. Son günlerde ise, İngiltereden akvam cemiyeti aleyhinde kuvvetli sesler yükselmeğe başladı. Bu yeni cereyanın başlıca mürevvici, Deyli Ekspres gazetesidir.

Deyli Ekspres gazetesi bu mes'eleye tahsis ettiği mühim bir makalede şu şekilde idarei kelâm ediyor:

"İngiltere akvam cemiyetinin azası olmakta devam edecek mi?

Bu sualimize karşı cemiyeti akvam taraftarları birden bire hayrete, hatta dehşete uğrıyacaklar ve insanların kardeşliğine, milletlerin dostluğuna hizmet eden müesseseden İngilterenin neden çıkacağını sormağa başlıyacaklardır. Bunlara göre akvam cemiyeti insanlığın yolunu tenvir eden bir meş'aledir.

Fakat hakikat böyle değildir. Cemiyeti akvam İngiltere demektir. Cemiyeti akvamın bütün kuvvetini İngiltere temin ediyor. Bunu anlamak için siyasi haritaya bir nazar atfetmek kâfidir.

Almanya ile Avusturya bir gümrük ittihadı aktine karar vermişlerdir.

Fransa, Versay muahedesinin mukaddes namına onları bu hareketten men'e çalışıyor.

Hitler, bir darbei hükûmet yapmak için faşistlerini terbiye ile meşguldür. Onun hedefi ise Versay muahedesini yıkmaktır.

İngiltere, cemiyeti akvam azası olmak hasebile iki taraf arasında harbe müncer olacak bir ihtilâf vukubulduğu takdirde iki taraftan birini iltizam etmek mecburiyetindedir.

O halde şimdiden vaziyeti nazarı dikkate almak ve silâhın patlamasını beklemek lâzımdır.

Biz bir harbin vukuunu istemeyiz. Fakat harbe müştak olanlar İngiltere nin otomatik müzahereti üzerinde kumar oynuyorken ve türlü türlü entrikalar çeviriyorken harbi beklemek manasız olur.

Fransa, Romanya, Lehistan, Yügoslavya, ve Çekoslovakya da ağlarını kurmuş bulunuyor. Fransa nüfuz mıntakasını tevsi ederek ve patlıyacak bir kurşunun bütün Avrupaya sirayet etmesini istiyor.

Almanlar ile Avusturyalıların bir gümrük ittihadı vücude getirmelerine müsaade edilecektir. Fakat İngiltere bu [illegible] olması için kendi evlâtlarını mı edecek?

Fransa, Avrupada hâkim olmak istiyor. İstiyebilir. Fakat İngiltere onun hakimiyeti için evlâtlarının kanını mı heder edecek?!..

İngilterenin bunlarla alâkası yoktur. İngilterenin mukadderatı kendi cemiyeti akvamına bağlıdır. Bu cemiyeti akvam İngiltere imparatorluğudur.

İngilterenin mukadderatı, ingilizce konuşan Amerikaya bağlıdır

Cemiyeti akvam fikri, Amerikadan doğdu.. İngiltere Amerikayı hoşnut etmek için bu fikri kabul etti. Amerika bu cemiyete girmek istemedikten sonra İngiltere de hemen çekilmeli idi.

İngiltere için Cenevre Cemiyeti akvamından bir faide gelmez. Belki Cenevre cemiyeti akvamı İngiltereye zarar verir. Çünkü Cenevre Cemiyeti akvamı hüsnü niyet nikabı altında İngiltereyi herhangi memleket, Amerika, yahut Avustralya aleyhinde kuvvetler göndermeğe sevkedebilir. Cenevre cemiyeti akvamı İngilterede böyle bir yola sevkederken böyle bir kararı verecek olan devletlerin cemiyeti akvama olan taahhütlerini senelerdenberi ifa etmediklerini düşünmek lâzımdır.

Onun için İngilterenin akvam cemiyetinden ayrılması zamanı hulûl etmiştir.

İngiltere Avrupa kıt'asından çekilmeli ve kendi imparatorluğu ile meşgul olmalıdır.

Aksi takdirde İngilterenin üçüncü derecede bir devlet vaziyetine düşmesi uzak değildir.

İngiltere her şeyden evvel, kendi hareketlerinde hür olmalı, ve hiçbir kimsenin siyaneti için herhangi bir taahhüde girişmemelidir.

İngilterenin kalpgâhı Londradır. Cenevre değil. Ve İngilterenin mukadderatı Londradan idare olunmalıdır. Cenevre İngiltereyi idare edememelidir.

* * *

Deyli Ekspresin bu makalesi, İngilterede başlıyan yepyeni bir cereyanın ifadesidir. Deyli Ekspresin dediği gibi akvam cemiyetini bir İngiliz cemiyeti saymak, hiç de mübalâğalı bir şey olmaz.

Sonra Avrupada siyasi vaziyetin harbe doğru gittiği üzerinde şüphe yoktur.

Avrupa sahasında Fransa nüfuzu ile Almanya nüfuzu mühim bir mücadele geçiriyor. Bir tarafta Fransa ile müttefikleri Versay muahedesinin kökünden ytkılmasını isterken Almanya ile onunla anlaşanlar bunun tam zıddı olan bir kanaat beslemektedir. Fikirler ve menfaatlar bu kadar zıt olduktan sonra vaziyeti müşevveş ve karanlık görmemek mümkün değildir.

Deyli Ekspres bu teşevvüşü şimdiden nazarı itibara alarak, İngilterenin eski infirat siyasetine avdet etmesini teşvik etmektedirler. Bunların hedefi İngiltere imparatorluğunun vahdetini muhafaza ve ingilizce konuşan Amerikalılarla tam bir itilâf dairesinde harekettir.

---

sebeple zavallıyı böylece hırpalıyor.

Vahşi, kendi mantıkınca kendisini haklı görüyordu. Zira kadın, şayet kız çocuk doğurmuş olsaydı, baba bunlar için birçok hediyeler toplıyacak, belki de zengin olacaktı. Bu küfürler, bu adamın ihtiyarlığında ihtiyat malzemeyi temin edemediğinden mütevellitti.

İşte bu sebepledir ki bu ada sakinleri Avrupa usulü izdivaçların memlekete uğursuzluk ve belâ getireceğini propaganda yaparlar, bunu bir türlü kabul etmek istemezler.

Bu adada bir gün bir vahşiye tesadüf ettim. Bu adam Avrupa usulünde yapılmış bir izdivaç ayininde bulunmuştur. Ne gibi intibalar hâsıl ettiğini sordum. Başını salladı:

— Erkekleriniz neşeli amma, dedi, kadınlarınız izdivaçtan müteessir görünüyor.

Buradaki vahşilerin düğünü ne demektir, size anlatayım: Evlenecek olan erkek, kadın ve onların hısım akrabası ile davetlileri bir su kenarında, hurma ağaçlarının gölgeleri altında toplanır. Ziyafet tertip ederler. Bu ziyafet ve çılgınca hoplayıp zıplamaktan ibaret olan rakslar tamam on beş gün müddetle devam eder. Oradaki çılgın rakısları ve mahallî oyunları seyretmek bir Avrupalı için hakikaten garip bir şeydir.

Adada teşekkül etmiş olan fabrikalardaki yerli işçilere ancak böyle vesilelerle on beş gün izin verilir. Güvey işçi ise bu on beş günden sonra bir hafta da istirahat etmek hakkını haizdir.

Bu adalarda bazı yerliler, yapılan propagandalar neticesinde medenî nikâh usulünü kabul ediyorlar. Fakat bunları muhafazakârlar fena halde tehdit ediyorlar.

Bu adalardan birisinde medenî usul le evlendiğinden dolayı müthiş bir tehlikeye maruz kalmış olan bir adamın feci akibetini anlattılar..

Bu zavallı mahallî âdet icabı üç kadın almış bulunuyordu. Misyonerler bunların bırakılması lâzımgeldiğini söylüyorlar, fakat üç kadın birden bu işe o kadar şiddetle itiraz ediyorlardı ki adamcağız aç sefil kimsesiz kalıyor. Nihayet misyonere yeni nikâhın feshedilmesini ricaya kadar gidiyor.

Nikâhın bozulamıyacağını öğrenince herif orada duramamış, memleketten kaçmış, uzak müstemlekelerden birinde bir iş bulmuş. Hâlâ orada olduğunu söylediler.

Bununla beraber hüsnü niyet sahibi kocalar bu medenî usulü artık benimsemişlerdir. Onlar bu usulle evlenerek Avrupa usulünün kolaylığından iktısadî oluşundan istifade ediyorlar. Bu hayat pahalılığında müstemlekelerdeki gençlerin evlenmek üzre lâzımgelen maaş ve ağırlığı hazırlıyabilmesi için en aşağı iki sene çalışması icap eder.

Adliyede :

M. Troçki

Kitaplarından dolayı dava açmadı

Hukukçularla müşavere neticesinde tereddüt hasıl olmuştur

Bir müddet evel Büyükadada M. Troçkinin köşkünden yangın çıkmış, köşk ve bu arada M. Troçkinin kitapları yanmıştır. Kıymeti mühim bir meblağ tutan kitaplarının yanmasından dolayı, M. Troçkinin oturduğu köşkün sahibi esbak başkâtip izzet Pş. nın oğlu Abit B. aleyhine tazminat davası açmağı düşündüğü, hatta bu hususta bazı hukukçularla davanın esası üzerinde görüştüğü yazılmıştı.

Haber aldığımıza göre, bu dava, henüz açılmamıştır. Ve davanın açılmamasına sebep te, yangın neticesinde kitapların yanmasından dolayı, köşkün sahibine mes'uliyet terettüp edip edemiyeceği hususunda hukukçular arasında tereddüt hasıl olmasıdır. Çünkü, Abit B. in M. Troçkinin müracaatı üzerine, yangının çıktığı bozuk banyoyu tamir için bir adam gönderdiği anlaşılmıştır. Maamafih, davanın açılmaması hususunda verilmiş kat'î bir karar yoktur.

Diğer taraftan, banyo odasındaki ateşi iyice söndürmeden yatmağa gitmek suretile, tedbirsizlik ve dikkatsizlik neticesinde yangın çıkmasına sebebiyetten hakkında tahkikat yapılan M. Troçkinin hizmetçisi Madam Kalyopi hakkındaki tahkikat devam etmektedir. Hizmetcinin bu işte bir taksiri olmadığı şeklinde M. Troçki tarafından istintak hakimine bir ifade verildiği söylenilmektedir.

Müsamere için

Avukatlar, bir takrir hazırladılar

Bazı avukatlar tarafında Baroya verilmek üzere bir takrir hazırlanmış, bu takrir dün birçok avukat tarafından imza edilmiştir.

Takrirde, geçen sene verilmesinden vaz geçilen senelik müsamerenin bu sene verilmesi istenilmektedir. Baro, her sene Mayıs ayında verilen müsamereyi geçen sene vermemiş, bu işe sarfedilen parayı, teavün sandığına devretmiştir. Müsamerenin verilmesini istiyenler, tasarruf maksadile her sene hâkimlerin ve avukatların toplu bir halde buluşup görüşmelerini temin eden müsamereden vaz geçilmesi doğru olmadığı fikrindedirler. Takriri hazırlıyanların başında avukat Mustafa Hayri B. vardır.

Bu bahsin onbir Mayıstaki heyeti umumiye içtimaında görüşüleceği, hararetli münakaşaları mucip olacağı anlaşılmaktadır.

"Yarın,, aleyhine iki dava

Istanbul ikinci ceza mahkemesinde, dün Remziye H. tarafından "Yarın,, gazetesi sahibi Arif Oruç, mes'ul müdür Süleyman Tevfik B. lerle Kemal Bey isminde bir zat aleyhine açılan hakaret mahiyetinde neşriyat davası, rü'yet edilecekti.

Lutfiye H. tarafından açılan bir davaya birleştirilerek muhakemenin icrası için, muhakeme ay sonuna bırakılmıştır.

Faşizm hakkında şayan dikkat bir tetkik

İtalyada Faşist olmak için hayli müşkül bir imtihan geçirmek lâzımdır

Meşhur Fransız muharrirlerinden M. Gentizon geçen senelerde memleketimize gelmiş, Gazi Hz. hakkındaki ihtisaslarını Fransız matbuatında neşretmişti.

M. Gentizon şimdi italyada bir tetkik gezintisi yapmaktadır. italyanın Faşist teşkilâtı hakkında yazdığı bir makaleyi (Tan) gazetesinden alıyoruz :

"Faşist partisi milletin emrinde sivil bir militir.,,

İşte, bizzat Mussolini, faşist teşkilâtını bu sözlerle tarif ediyor. İtalyanın bugünkü umumî hayatını tanımak istiyenler son zamanlarda faşist teşkilâtında yapılan ıslahatı da bilmelidirler. Bu meyanda, her sene, Romanın alındığı tarihe tesadüf eden 21 nisanda faşist partisine genç kaydı muamele ve usulü, bu sefer eskileri gibi yapılmamıştır.

Her şeyden evvel şunu bilmelidir ki faşist partisine her istiyen giremez.

Oraya, bu seneye kadar girebilmek için evvelâ (balilla) dedikleri 8 yaşından 14 yaşına kadar olan teşkilâtı bitirmiş ve 15 ten 18 yaşına kadar olanlara mahsus (ön saf) devresini de tamamlamış olmaları lâzımdır.

Bundan sonra merasimle onlara birer hüviyet varakası ve bir tüfek verilirdi.

Bu usulün mahzurları vardı. Partiye az adam bulunuyordu. Bunun için 18 ile 21 yaşında olanlar için, ön saf ile parti azası mutavassıtı olarak bir sınıf yapıldı. Burada üç sene bulunan ve faşistliğe lâyık olan milis efradı olabiliyor. Bu sınıf gençliğin bedenî, manevî, siyasî ve askerî terbiyesini temin ediyor. Hükûmet çocuğu en genç yaşından asker olana kadar muhtelif sistemlerle nezareti altında tutarak yetiştiriyor.

21 yaşında partiye girince, genç faşist askerî bir idare gibi rütpe sırasile işliyen bir teşkilâtta bulunuyor, ve hükûmetin emrini yegâne emir olarak telâkki ediyor. Başta büyük reis Mussolini bulunuyor ki "fikirlerin, partinin bile olsa canlı ifadesi,, dir.

Ondan sonra hemen erkânı harbiye reisi gelir ki, partinin umumî kâtibi M. Giviati'dir. Umumî kâtibin fevkalâde salâhiyeti vardır, Parlâmento azalarından veya ayandan birisi faşist disiplinine muhalif bir şey yaptı mı re'sen muamele yapmak salâhiyeti vardır.

Daha sonra da vilâyet merkezleri umumî kâtipleri gelir, vali ve şehremin lerine yardım ve nezaret ederler.

Buna rağmen, bu teşkilât tam bir tasfiyeye tâbi tutuldu.

Mussolininin emri üzerine umumî kâtip bütün fırka azalarının, isim isim tetkikini yaptı. Partiye bir takım ahlâkı şüpheli kimseler sokulmuştu.

Bir tamim yapıldı. Buna nazaran, parti azası hüviyet varakası evvelâ 1919 ve 1922 de faşist ihtilâli askerilerine ve bugüne kadar sadık kalanlara verilecekti. Hatta bunlardan aleyhlerinde tahkikat yapılmakta olanlar varsa, hükûm esbabı muhaffefe ile verilecekti.

İkinci derecede, hüviyet varakası. Romanın alındığında partiye girip de, yeminlerine sadık kalmış olanlara verilecekti.

Fakat "her kim ki faşizmin faal bir milis olduğunu anlamamış ve lâğar bir vaziyette kalmış, yahut bütün faaliyetleri ve vatan hisleri merasimlerde heyecan duymıya inhisar etmiştir,, bular partiden ihraç edilecektirler. Bir de menfaatı şahsiyelerini korumak, ya mazilerini saklamak için her nasıl sa partiye girmiş olanlara hüviyet varakası verilmiyecektir.

Bütün İtalyada hususi müfettişler faaliyete geçtiler, çok gizli tutulan raporlarını yaptılar. Maamafih bazı gazeteler ve bu meyanda (Critica fascista,, itiraz eti.

Bu gazeteye nazaran partiye mükayyet bir milyon vatandaştan yüzünün pek hararetli olup olmaması hemmiyetli değildir. Yalnız (idare edici) unsurların iyi kontrol edilip seçilmesi lazımdı. "Echi e commenti,, mecmuası da faşist teşkilâtı himayesinde gayri kanunî kazançlar temin edildiğini ve bunun (faşist teşkilâtı ve reisi herkesin tam olması lâzımgelen itimadını azaltabilecek mahiyette efkârı umumiyede bir şüphe ve gizli bir tenkit uyandırabileceğini) yazıyordu.

Umumî kâtip M. Giuriati Milanoki nutkunda ilk neticeyi bildirdi. 56,000 hüviyet varakası tecdit edilmiş ve 24,000 tane de geri alınmıştı. Bu tasfiyeden sonra M. Giuriati, Mussolinden bu usulün daimî olmasını istiyecek ve anlatacaktır ki verilen hüviyet varakaları pasaport değildir, ve şahsî menfaatlere âlet olamaz.

Netice olarak söyliyelim, her hadisat öyle gösteriyor ki faşist partisi bir kalabalık toplamaktansa mümtaz şahsiyetleri toplamak istiyen, azalarını daima kontrol ve tasfiye den bir parti olmak istiyor.

Mussolininin tarifi gibi italyanın cemiyetinin bel kemiği olan parti bu suretle milletin hayatında nâzım âmil olabilir.

Maarifte :

Fazilet mükâfatı

Hacı Tahir ve merhum Kubilây beylere rey veriliyor

Dün istanbul muallimleri, aralarında fazilet mükâfatına layık olan arkadaşlarını seçmişlerdir. Muhtelif mıntakalarda en ziyade rey alanın beşinci ilk mektep müdürü Hacı Tahir B. olduğu söylenmekte bu itibarla bu sene fazilet mükâfatının en kuvvetli namzeti Hacı Tahir B. olacağı şimdiden tahmin edilmektedir. Maahaza inkilâp şehidi Kubilây bey için de bir çok rey verilmiştir.

Köy mekteplerinde imtihanlar

Maarif müdüriyeti köy mekteplerine gönderdiği bir tamimde imtihanlara 28 mayısta başlanması ve haziranın on beşine kadar imtihanların ikmal edilmesini bildirmiştir.

Limanda :

Milli vapurcular kongresi

Millî vapurcular birliğinin senelik kongresi bu gün saat 14 de aktedilecektir.

Kongrede vapur sahiplerinin ihtiyaçları, seyrisefainle olan itilâf, rekabetinin kaldırılması gibi meseleler görüşüldükten sonra yeni hey'eti idare intihabı yapılacaktır.

Kınalı vapuru rıhtıma çarptı

Dün sabah 6,30 da köprüden kalkan Kınalı vapuru, Saraburnu önlerine geldiği sırada kuvvetli bir sise tesadüf ederek gümrük önündeki rıhtıma çarpmıştır. Bu sadme geminin ön kısmındaki saçları kesmiş, gemi geriye dönmeğe mecbur olmuştur.

Şehir Meclisinde mühim bir içtima

Gazi Hz.nin tekrar Reisicümhurluğa intihaplarından dolayı sevinç ve tazim telgrafı çekilmesi ittifakla kararlaştırıldı

Ayrılan aza — Şehir ve şehircilik kütüpaneleri — Şehrimizin hastane ihtiyacı — Belediye memurları sigorta edilecek — Varidat bütçesi — Mezbaha resmi

Şehir meclisi dün üç celse süren uzun bir içtima aktetti. Birinci celsede Sadettin Ferit Bey riyaset ediyordu. Meb'usluğa intihap olunan azadan Salâh Cimcoz çe Vasfi Raşit Beylerin vekâletnameleri okundu, kendilerine yeni vazifelerinde muvaffakıyet temenni olundu. Azadan Kara Mustafa zade Ahmet Bey istifasında ısrar ettiğini bildiren bir tezkere göndermişti; istifası kabul edildi. Meclisten bu suretle ayrılan üç azanın yerine ihtiyatlardan sırada bulunan zevatın çağırılmasını kararlaştırıldı.

Adapazarına giden doktor Hikmet Feridun, Bursada bulunan Emin Ali Beylerin izinli sayılmaları muvafık görüldü.

Evelce umumî meclisçe yapılan üç senelik nafia programı hakkında nafia vekâletinden gelen tahrirat üzerine daimî encümenin yaptığı mazbata okundu, Nafia vekâleti programda bazı değişiklikler yapılmasını işaret etmekte idi, mazbata nafia encümenine havale edildi.

Bütçe encümenine....

Darülâcezedeki kereş bölmeler yaptırılmasını kreş doktoru teklif etmiş, Darülâceze müdürü bunun için bütçeye tahsisat konulmasını belediyeye teklif etmiş, daimî encümen (bütçe benden çıktığı için bir şey yapamam, siz çaresine bakın!) mütaleasile umumî meclise göndermişti.

— Bütçe encümenine havale! Denildi.

Bütçe encümeninin mazbata muharriri Aptülkadir Ziya Bey telaşla kalktı:

— Bütçe encümeni işini bitirmek üzeredir, bir hayli mesaiden sonra bütçeyi tevzi netmiştir, şimdi bize yeniden masraf çıkarılırsa bu işin altından kalkılamaz, vaktile versinler, bu hususta makamın nazarı dikkatini celbederim!„

Dedi, bütçe encümeninin mazbata muharriri haklıydı, fakat ortada bir emrivaki vardı, teklif bütçe encümeni ne gönderildi.

Darülâceze kreş kısmında ayrı bir kalörifer yapılması lâzımdır, bu hususta teklifi de daimî encümen ayni mülâhaza ile umumî meclise göndermiş ti, bunun da bütçe encümenine havale ni lâzım geliyordu, Aptülkadir Beyin telâşı artıyordu, arkadaşları kendisine bakıp gölmiye başladılar, teklif bütçe encümenine havale olundu.

Artık yol olmuştu: Bütçe encümenine yeniden bunlardan başka daha birçok teklif havale olundu. Anadolu hisarında tekrar açılacak olan dispanser tahsisatı, verem dispanseri başhekimine verilecek maaş farkı, sıhhat işleri müdürlüğünde muavin, mümeyyiz, sıhhiye müfettişi tahsisatı, Darülâcezede erkek hastanesi ittihaz edilen pavyona kalörifer konulması, Darülâcezede bulaşık yıkama, çamaşır kurutma yerleri yapılması masrafları bu aradadır.

ŞİRKETİ HAYRİYEDEN ŞİKÂYET

Üsküdar kazası azasının verdikleri bir takrir okundu. Şirketi Hayriyenin vapurlarındaki intizamsızlıktan şikâyet ediliyor, Şirketi Hayriyenin yüksek mesafelerle seyrisefain vapurlarının edikleri mesafeler ve iki müessesenin aldıkları bilet ücretleri mukayese ediliyor, Şirketi Hayriyenin yüksek bilet ücretlerile Üsküdar halkını ızrar ettiği söyleniyor, bu ücretlerin tenzil edilmesi hususunda makamın rin tesebbüsatta bulunması isteniliyordu. Takririn makama tevdii kararlaştırıldı.

ŞEHİR KÜTÜPANESİ, ŞEHİRCİLİK KÜTÜPANESİ

Tevfik Salim Paşanın da bir takriri vardı: Belediyeciliğe ait eserlerin celbi için bütçeye tahsisat konulmasını temenni ederim.

Paşa izahat verdi:

— Hemen bütün encümenlerde belediye işleri hazırlanırken şehircilik hakkında müracaat edilecek eser bulamıyoruz. Kitabi çalışılabilmek için bu kabil dünya neşriyatını getirtmek lâzımdır, her birimiz ayrı ayrı böyle bir kütüpane vücuda getiremeyiz, fakat belediye bu işi yapabilir, yapmalıdır!

— Bütçe encümenine....

Sesleri işidildi. Avni Bey:

— Bütçe encümenine, fakat tervicen... — dedi — yani teklif buraca kabul edilsin, bütçeye icap eden tahsisatı konulmak üzere bütçe encümenine gönderilsin.

Bu arada Aptülkadir Bey Tevfik Salim Paşanın belediyede istenilen eserlerin bulunmadığı yolundaki ifadesine işaret ederek:

— Bazı istihbaratımız var, dedi, aslı esası var mı bilmiyorum, buradaki ansiklopediyi inkılâp müzesine götürmüşler, orada ne işi var, onu geri getirsinler?

Belediye mektupçusu Osman Nuri Bey müzakerede hazırdı, makam namına cevap verdi:

— Burada bir şehircilik kütüpanesi tesisi hakkında geçen itirazsız müzakereyi makam şükranla karşılar. Beynelmilel şehirler cemiyeti iki ayda bir neşriyat yapıyor, dünyanın her tarafında şehircilik hakkında yazılan şeyleri bu cemiyet neşrediyor, madem para verilecek, onları getirtiriz, bir iki ay içinde bu kütüpanenin teşkili mümkündür. İnkılâp müzesine giden eserlere gelince onlar antika mahiyetindedir, filvaki bir de Lârus ansikopoedisi gönderilmiştir, yenisi çıkıyor, onları alalım, eskisini ziyadan vikaye kastile gönderdik.

Galip Bahtiyar B. — B. M. Meclisi kütüpanesinde belediyeciliğe ait çok kıymetli eserler var, isimleri oradan öğrenilsin, onlar da alınsın.

Reis — Efendim, tensip ederseniz maarif encümeni bu işle meşgul olsun.

Muhittin B. — Bendeniz encümenlik iş görmüyorum, belediyeyi alâkadar eden kitapların alınmasına karar verilir, para da verilir, yaparız, icra işidir. Esasen Köprülü kütüpanesinin belediyeye terkile orada bir şehircilik kütüpanesi tesisine teşebbüs ettik, cevap bekliyoruz.

Reis — Encümenlerin mesaileri esnasında müracaat edecekleri mehaz istenildi, bendeniz böyle anladım, umumî şehir kütüpanesi tesisi işi ayrıdır.

Muhittin B. — Umuma mahsus kütüpaneyi Beyazıt medresesinde yapıyoruz, orasını Darülfünundan aldık, o şehir kütüpanesidir, bir de Köprülü kütüpanesinde şehircilik kütüpanesi yapacağız, başka iştir.

Tevfik Salim Paşanın takririnin bütçe encümenine tervicen gönderilmesi kabul edildi.

HASTANE İHTİYACI

Şehrin sıhhî ihtiyaçlarının tesbiti için bir muhtelit encümen teşkil edilmiştir. Encümen mesaisini bitirmiş, raporunun hastanelere ait kısmını yazıp getirmişti, okundu. Hulâsası şudur:

Avrupada tatbik edilen usul nazarı itibara alınırsa şehrimizin nüfusu miktarına göre YEDİ BİN yataklık hastanelere sahip olması icap eder. Halbuki belediye idaresindeki hastanelerin yatak adedi YEDİ YÜZ ELLİ dir ve bu miktar ihtiyacın onda biridir.

Encümen şimdilik yeniden YEDİ YÜZ ELLİ yataklı hastane yapılmasını istiyor. Bu işi şu suretle beş seneye taksim ediyor:

1 — Birinci sene zarfında 100.000 lirası inşa ve tesis masarifi, 55 bin lirası idare tahsisatı olmak üzere 155.000 lira sarfile Üsküdarda 100 yataklık bir hastane tesisi.

2 — İkinci sene zarfında 100.000 lira masarifi inşaiye ve tesisiye ve 55 bin lirası idare masrafı olmak üzere 155.000 lira sarfile Beyoğlu Zükûr hastanesine yüz yatak zammı.

3 — Üçüncü sene zarfında: Şehrin muhtelif aksamındaki hastanelere projesi encümence bittetkik şeraiti sihhiye ve fenniyeyi cami ve kâffei levazımı muhtevi bulunması hasebile kabul olunan beton pavyon inşası suretile 200 yatak ilâvesi. Bu kısmın inşa masrafı yüz bin lira ve idare masrafı ise senevî 110.000 liradan ibarettir.

4 — Dördüncü sene zarfında: Şehir dahilinde muhtelif sıhhî müesseselere senei sabıkada yapıldığı üzere ayni masrafla 200 yataklık beton pavyon ilâvesi. Tesisi için bütçede 100.000 lira tahsisat vaz'ını teklif eyler.

5 — Beşinci sene zarfında: Mevcut hastanelere 75.000 lira inşa ve 82.500 lira idare masrafı olmak üzere 150 yataklık pavyon ilâvesi.

Encümen bundan başka bakteriyolojihanenin Ankayara nakli hasebile İstanbulda ileride muasır mümasilleri derecesinde mütekâmil bir sıhhiye enstitüsü mahiyet ve kıymetini iktisaba müstait bir bakteriyoloji laburatuvarı istiyor, bunun 100.000 lira olabileceğini söylüyordu.

PROGRAM ENCÜMENİNİN RAPORUNA İNTİZAR

Aptülkadir B. — Program encümeninin iştigal sahası dahilinde de bu işler vardır, müzakeresini tehir edelim, o encümenin raporile beraber müzakere edelim.

Mazbata muharriri İsmail Şevket Bey raporunun derhal müzakeresini istedi. Avni B. "şu mühim eserin tatbik in'ikâslarını ve mali cihetini ancak bütçe encümeni tayin edebilir. Teklif edilen iş, mukabilinde resim alınacak işlerden değildir, başka bir işi bırakıp bunu yapacağız. Hangi iş bırakılacak? Bunu da bütçe encümeni bilir. Onun için bu mazbatayı oraya göndermeliyiz.

Belediye reisi Muhittin B. — Mevzuun esasına temas etmiyeceğim. Sıhhiye encümeni ihtiyacı nazarı itibara almış, tedbirleri göstermiştir. Ben bu mazbatanın mesai encümenine verilmesini istiyecektim, fakat mesai encümeni de tetkikatını ikmal etti, verilen kararları tasnif etmek üzere salı günü son bir içtima yapacak, raporunu verecek. Bir gün daha bekliyelim, ikisi bir arada konuşulsun.

BİZE NE LÂZIM

Cevdet Kerim B. — Muhtelit encümen hakikaten mucibi şükran bir eser vücuda getirmiştir. Hepimiz bu ihtiyacın ikmalinde müttefikiz. Biz ne bu şehrin modern bir şehir olarak imarına muktedir olabiliriz, ne de başka bir şey.. Yol, su, ışık ve sıhhat ihtiyaçlarını temin edersek halkın en büyük şükranını toplamış oluruz. Hayale kapılmaktan ziyade mesaimizi bu dört nokta üzerinde teksif etmeliyiz! Sıhhiye encümeni bize bu dört noktadan biri hakkında yapılacak işi gösteriyor. Biz bunu gene encümene havale edeceğiz. On günümüz kaldı, önümüze gelmiş, maddeyi hemen konuşalım. Biz kararı verelim, bütçe encümenine (paranı ona göre uydur!) diyelim.

Muhittin B. — Yanlış bir telâkki görüyorum. Ortada bir işi sürüncemede bırakmak meselesi yoktur.

Aptülkadir B. — İhtiyacın zaruretinde ittifakı âmme var. Lâkin değirmenin suyunu nereden getireceğiz? Hastane akdem, fakat hastalığı doğuran mecra açık kaldıkça seksen sekiz pavyon daha yapsanız beş para etmez! Bütçemizin hali hazini müvacehesinde bunları düşünmek ve ihtiyaçları telif etmek lâzımdır.

Tevfik Salim Paşa programın sıhhiye kısmına intizar olunması teklifini tekrar etti, kabul olundu.

İKİNCİ CELSE

İkinci celsede kavanin encümeninin mazbatası okundu: — Halen belediye hizmetinde bulunan memurların mültekaüt kanunundan istifade edecekleri belediye kanununda musarrah olduğundan bunların hukuku mahfuz sayılıyor, fakat belediyeyi mütemadiyen büyüyecek bir mütekaitler maaşı faslından kurtarmak için bundan sonra belediye hizmetine alınacakların belediye memurin nizamnamesinin birinci maddesinin son fıkrasına istinaden ecir olarak alınması muvafık görülüyordu.

Ecir olarak kullanılacak memurların sigorta ettirilecekleri hakkındaki izahat üzerine mazbata kabul edildi.

Varidat bütçesi bütçe encümeninden gelmişti. Son maddesine kadar münakaşasız, tek itirazsız kabul edildi. Son madde mezbaha rüsumuna aitti. Sadettin Rıza Bey mezbaha resminin indirilmesi hakkında evelce verilen bir takririn neticesi alınmadan bu faslın kabulü doğru olmıyacağını söyledi. Evelce Çatalca azası Halit Bey tarafından verilmiş olan takrir hakkında müzakere açıldı. Bu esnada dışardan top sesleri işitilmiye başland. Muhittin Bey ayağa kalktı:

— Reisicümhur Hazretleri intihap olundular, ilân ediliyor, sürur ve tazimimizi izhar için celsenin beş dakika tatilini teklif ediyorum.

Dedi. Tekli fkabul edildi. Celse kapanmadan evel Kerim, Sadettin Rıza, Ali Rıza, Mehmet Ali imzalarile verilmiş olan takrir okundu: İlk içtimaına başlıyan B. M. Meclisine muvaffakıyet temennisini, reisicümhurluğa tekrar seçilen Gazi Hz. ile meclis reisliğne intihap olunan Kâzım Paşaya tebrik ve tazim telgrafları çekilmesi teklif olunuyordu. Müttefikan kabul olundu.

ÜÇÜNCÜ CELSE

Üçüncü celsede mezbaha resmi hakkındaki müzakereye devam olundu. Temin ettiği mühim varidat haleldar olmadan mezbaha resminin tenzili imkânı varsa bu cihetin makamca tetkiki temenni ve varidat bütçesindeki mezbaha resmi faslı kabul edildi.

Şehir meclisi perşembe günü on dörtte toplanacaktır.

SPOR Haberleri

Fener - Beşiktaş Muhteliti b ayın sonunda Belgrada gidiyo

Yugoslavlavyalı futbolcular dün şehrimiden ayrılırlarken bu hususta itilâf edil

Beogradski takımı dün akşamki konvansiyonelle Belgrada müteveccihen şehrimizdən ayrılmış Sirkeci istasyonunda sporcularımız tarafından teşyi edilmiştir. Yoğuslâvya futbolcuları burada yaptıkları dört maçta bir tek galebe olsun kaydedememiş olmalarına rağmen aramızdan çoh iyi intıbalarla ayrıldıklarını açıkça izhar etmişler, gösterilen misafirperverliğe ve samimiyete mukabele etmek için ilk fırsattan istifade etmiş bulunmak için de bu ayın sonunda iki maç yapmak üzere Fenerbahçe Beşiktaş muhtelitini Belgrada davet etmişlerdir.

Kafilenin reisi ve Balkan maçları komitesi umumî kâtibi M. Andiryeviç bu iki takımımız muhtelitinin Belgrada gelmeleri için bilhassa ricada bulunmuştur. Kendisinden aldığımız malûmata göre, bu ayın sonunda Beogradski kulübü yirminci senei devriyesini tes'it için yaptığı gibi iki yabancı takımı birden Belgrada davet ederek, Yugoslâv takımı ile müştereken bir turnuva tertip etmiştir.

Bu tornuva için Çekoslavakyadan meşhur Slâvya ve Almanyadan da Ayutraht takımları davet edilmiştir. Bu organizasyonu yapan M. Andiryeviç Alman takımı yerine bizim Fenrbahçe-Beşiktaş muhtelitini geçirmeyi kararlaştırmış ve bunun üzerine teklifini yapmıştır. Fenerbahçe ve Beşiktaş klüplerimizde bu daveti esas itibarile kabul etmişlerdir. Yol masrafı için tesbit edilen para üzerinde küçük bir ihtilaf varsa da alâkadarlar buna ehemmiyet vermemekte ve armıya kat'î bir nazarla bakılaceğini söylemektedirler.

Tesbit edilen programa nran Belgratta Mayısın 31 Pazar günü Slavya ile Yugosyanın birinci sınıf takımların Yugoslavya , Fener - Beşikmuhtelitile de Beogradski oyacaktır. Haziranın 1 inci Pa günü de ilk günün iki galiiki mağlûbu karşılaşacaktır. ner - Beşiktaş muhteliti bur Mayısın 22 ve 24 de Yunan kımile yapılacak maçlardan ra ağlebi ihtimal ayın 27 günü hareket edecektir. Seya yedi gün sürecektir. iki klüb takımlarını çalıştırmakla alâka olanlar o zamana kadar tat edilmek üzre muntazam bir lışma programı hazırlıyacaklar

İngilterede futbol şampiyoluğunu "Arsenal„ kazand

Londra, 3 (A.A) — Lon futbol maçlarının birinci kü takımları araşındaki neticel göre Lik şampiyonluğu 66 vanla Arsenal tarafından kanılmıştır. Ondan sonra 59 puva Aston Villa geliyor. ikinci kün da Everton 61 sayı ile biri ve Vestbromvich 54 sayı ikinci gelmiştir.

Yunanistanda spor faaliye

Atina, 3 (A.A) Yunan şeh leri futbol şampiyonluğu için pılan müsabakada Pireyi tem eden takım Atina ekipini ü karşı beş sayı ile mağlûp etm ve Yunan şehirleri şampiyonğunu kazanmıştır.

Yunan şampiyonlarından netopulos ile Vassis arasında raundda bir boks maçıyapılmtır. Bu maç 3 dakika sürmüş beraberlikle neticelenmiştir.

Boğaz içine rağbe

Şirketi hayriye hazirandan baren ücretlerini indiriyo

Haber aldığımıza göre Şirk Hayriye alelûmum ücret tarilerinde tenzilât icrasına kavermiştir. Bü tenzil ara iskelerde mühim mıktardadır.

Tenzilâtlı tarife Hazirand itibaren mevkii tatbike konacatır. Tebdili havaya hazırlan şehrimiz halkı bu sene boğ içine hareketi ihtiyar ve ta etmektedir.

Geçen cuma günü Büyükö re, Sarıyer, Beykoz, Yenik A. Hisar iskelelerinde kiralık ve yalı arayan bir çok ailel görülmüştür.

Ingiliz tayyaresi geri dönd

Londra - Avustralya rekoru kırmak üzere Cumartesi saba Londradan havalanarak aynı a şam Yeşilköy tayyare meydana inen ingiliz tayyarecisi Ne Ştak ve arkadaşı Şapl tayyare motöründeki arızan Avustralya seyahatini yapma müsait olmamasından dolayı sabah beş buçukta aynı tayya ile Londraya avdet etmişlerdi

Harici Haberler

Bir nutuk

Fransız Başvekili nutkunu söyledi

Paris, 4 (A.A) — Dün La Kournövde verilen ziyafette bir nutuk söyliyen M Laval, 7 senelik reisicümhurluk müddeti bitmek üzere bulunan ve yüksek makamından umumun takdir, hürmet ve teessür hisleri içinde ayrılacak olan reisicümhur M. Doumerguein şerefine kadehir kaldırarak içmiştir.

Akşam gazetelerinin ekserisi, M. Laval'in nutku hakkında tefsirlerde bulunmakta ve başvekilin kiyasetinden ve realizminden bahsetmektedirler.

"Temps,, gazetesi bilhassa M. Laval tarafından iltizam ve takip olunan harici siyasetin memleketin salim unsurlarının müttefikan ve daimî surette takip edilmesini istedikleri siyaset olduğunu yazmaktadır.

Bu sabah çıkan gazeteler, M. Lavalin bu nutkunun gerek memleket dahilinde ve gerek hariçte derin akisler basıl edeceği ve yarın işe başlıyacak olan âyan ve meb'usan meclisleri tarafından müsait bir surette karşılanacağı mütalaasını serdetmektedirler. Gazeteler nutkun Alman - Avusturya ittihadı ve muahedelere riayet bahislerindeki kat'i edasını musirrane kaydetmektedirler.

"Petit parisien,, gazetesi M. Lavalın nutkunu alkışlıyan kimselerin amele ile küçük memurlar olmasının manidar olduğunu ve bu kimselerin bu suretle muahedeleri dokunulmaksızın olduğu gibi ipkası ve binnetice sulhun muhafaza edilmesinin âzimkâr taraftarları olduklarını ifade ettiklerini yazmaktadır.

Pöti jurnal gazetesi bu nutkun realizm ile meşbu olduğunu ve fakat kiyasetten ve usul zihniyetinden de ari bulunmadığını yazmaktadır. Eko dö Pari gazetesinde M. Pertinaks, M. Lavalin Almanya-Avusturya ittihadını merhametsizce tenkit ve muaheze etmiş olduğunu yazmaktadır.

İspanyada muvakkat marş!

Madrit, 3 (A.A) — Hükûmet, millî marşın kat'î surette intihabına kadar krallık marşı yerine Riego marşının kabul edilmesine karar vermiştir.

Madrit, 3 (A.A) — Elsol gazetesi, Paristeki muhabirinden aldığı bir mektubu neşretmiştir. Bu mektup da ispanyol asılzadelerinben bir gencin Londrada sabık kral ile görüştüğü sırada kralın yeni ispanyol hükûmeti tarafından sarfedilecek gayretlere ve girişilecek teşebbüslere her gangi bir suretle set çekmeye çalışılmasını tavsiye ettiği anlaşılmaktadır.

M. Venizelosun beyanatı

Atina, 3 (A.A) — M. Venizelos, Yunanistanın malî vaziyeti hakkında muhalifler tarafından ileri sürülen iddia ve isnatları tekzip ederek şu izahatı vermiştir:

Yunanistanın malî vaziyeti çok iyidir. Bütçede 270 milyon drahmilik bir fazla vardır. Umumî borçlar yekûnu da 1,300 milyon drahmi raddesinde azalmıştır. Bu sözlerden sonra M. Venizelos mebusan meclisine ait intihabatın T. Evvelde yapılacağını ilâve etmiştir.

Bulgar kabinesi

M. Liyapçef istifasını geri aldı

Sofya, 3 (A A) — Kabine buhranı M. Liyapçefin istifasını geri alması suretile nihayet bulmuştur Liyapçef kabinesi aynen ipka olunmuştur .

Sofya, 3 (A.A) — Kabine teşkiline memur edilen M. Liyapçef, kral ile yaptığı mülâkatta bir temerküz kabinesi teşkili hususundaki mesaisinin neticesini arzetmiştir. Bu mülâkattan sonra atideki tebliğ neşrolunmuştur:

" Bundan 15 gün evvel parlamentonun intihap devresi bittiği zaman Başvekil M. Liyapçef, parlamentonun ve kralın itimadına mazhar olmakla beraber intihabat arefesinde memleketin vaziyeti ve müstakbel hükûmeti hakkında kralın tırkalar rüesasile istişarelerde bulunmasını temin için kabinenin istifasını vermişti. Sabık Başvekillerden M. Malinof ve M. Çankof ile M. Liyapçefin bir temerküz kabinesi teşkili hususundaki mesaileri akim kaldığından sabık Liyapçef kabinesinin eski şeklinde aynen ipkası suretile kabine buhranı zail olmuştur.

Mısırda hadiseler

Kahire, 3 (A.A) — Benisüveyfte vahim arbedeler zuhur etmiştir. 4 kişi ölmüş, 15 kişi yaralanmıştır. Polislerden de 20 kişi yaralanmış olup ikisinin yarası ağırdır. Vafd fırkası ile Ahrar fırkası liderleri istıcvap edildikten sonra evlerine gitmelerine müsaade edilmiştir. Tahkikat devam etmektedir.

Lizbonda ele geçirilen bombalar

Lizbon, 3 (A.A) — Bir Mayıs günü sokakta bir bomba patlaması üzerine şüpheli şahıslardan 11 kişi tevkif edilmiştir. Meslek mekteplerinden birinde yapılan araştırmalar neticesinde 4 sandık bomba ele geçirilmiştir. Sokaklarda birçok bombalar bulunmuştur.

Büyük hava cevelanları

Tokyo, (A.A) — Tayyareci Yoshihara, büyük okyanosu Atesutiennes adaları tarikile geçmeğe çalışmak üzere bu sabah havalanmıştır. Tayyareci ilk merhale olarak Japonyanın Şimali şarkisinde bulunan Unmazakiye uğrıyacaktır

Do-X Port Etiende

Paris, (A. A) — Aero postal kumpanyası Do-X tayyaresinin Port Etiene gitmek üzere saat sekizde Cisnerostan hareket ettiğini bildirmiştir. Do-X Senegalde bulunan Saint-Louis hareket üssü civarında bir keşif ve devir hareketi yaptıktan sonra cenuba doğru yoluna devam etmiştir.

Liderlerin istiçvabı

Kahire, 4 (A.A) — Nahas Pş. ile Vafd ve Ahrar fırkaları reisleri dün ani surette Benisüyefi ziyaretleri neticesinde mezkûr mahalde zuhur etmiş olan kanlı arbedeler hakkında istiçvap edilmişlerdir. istiçvap, sabaha kadar devam etmiştir. Mevkufların aileleri kendilerine yiyecek, içecek ve yatak yorgan getirmişlerdir.

Beynelmilel ticaret

Vaşhington, 3 (A.A) — Beynelmilel ticaret odası yarın Vaşhingtonda toplanacaktır.

Yeni bir İtalyan tahtelbahiri

Roma, 3 (A.A) — Fisalya isminde yeni bir tahtelbahir Monfalkonede muvaffakıyetle denize indirilmiştir.

Suriye Mektubu

Nümayiş nümayiş üstüne!

Fransızlar Arapları italyanlar aleyhine tahrik ediyorlarmış

Halepteki hususi muhabirimiz yazıyor: Suriye son günlerde birçok nümayişlere sahne olmaktadır. Geçenlerde fesin terkedilmesi ve yeni bir arap serpuşu ihdas olunması için nümayişler yapıldığını bildirmiştim. Bu günlerde de Trablus garpte İtalyanların seksen bin müslümanı katliam ettiklerinden bahisle nümayişler yapılmaktadır. Üç gün protesto makamında dükkânlar açılmamıştır. Ahlâkı islâmiye cemiyeti, İtalya hükûmeti aleyhinde halkı tahrik eden beyannameler neşretmektedir. Bu cemiyet İtalyanların bu hareketini cemiyeti akvam nezdinde protesto ettiği gibi, Mösyö Mussoliniye, İtalya kıralına, Papaya gayet şiddetli telgraflar çekilmiştir. Diğer taraftan İngiltere, Mısır, Yemen, Uman, İrak, Hicaz kırallıklarile Suriye vüzera reisi şeyh Tacettin Efendiye, Fransız âli komiseri Mösyö Ponsoya beyanı teessür eden telgraflar keşide olunmuştur. Bu telgraflarda İtalyan mezalimi dolayısile bütün islâm âlemi nin harekete geçeceği makamı tehditte beyan edilmektedir.

Burada İtalyanların seksen bin müslümanı katlettikten başka, birçok kimseleri de tayyareden aşağı atıp öldürdükleri, camileri tahrip ettikleri yolun da şayialar deveran etmektedir.

Bu nümayişlerin Fransızların arzusile yapıldığı ve Suriye müslümanlarını İtalyanlardan soğutmak için tertip edildiği de söylenmektedir.

Berutta da elektrik ve tramvay şirketi aleyhine nümayişler yapılmaktadır. Şirket elektriğin kilovatını beş franktan üç franga indirmeğe muvafakat etmiştir. Fakat bu tenzilât halk tarafından kabul edilmemiştir. Şimdi ki halde Berutta hükûmet dairelerinden başka hiçbir yerde elektrik yakılmamaktadır. Tramvaylara binen olmadığı için şirket seyrü seferi tatil etmiştir.

Şamdan gelen haberlere göre, orada da elektrik şirketi aleyhinde boykot ilân edilmesi takarrür etmiştir. Şam gazeteleri Belçikalı olan elektrik şirketi hakkında gayet şedit makaleler neşretmektedirler. Halkı tehyiç eden bu makalelerde, "ecdadımız zeytin ve susam yağı yakarlardı, biz de elektrik yerine zeytinyağı kandilleri yakalım,, denilmektedir.

Halepte de elektrik şirketi aleyhinde kuvvetli bir cereyan başlamıştır. Maahaza Halepteki şirketin nümayişlerden evvel, kendiliğinden fiyatlarda tenzilât yapacağı tahmin edilmektedir.

Fransızlar hakkında gayet ağır makaleler neşreden El'ahrar gazetesi kapatılmıştır.

Mader isyanı bastırıldı

Lizbon, 3 (A.A) — Reisicümhur jeneral Karmona'ya bahriye nazırından gelen bir telgrafta Madere âsilerinin teslim oldukları bildirilmiştir.

Jeneral Karmona gönderdiği cevapta, bu haberin kendi üzerinde ve memlekette hasıl ettiği memnuniyeti beyan etmiş, bahriye nazırını ve âsilere karşı sevkedilen kuvvetlerin kumandanlarını gösterdikleri vatanperverlikten, memleketin istikbalini, cümhuriyetin kuvvet nüfuzunu temin için sarfettikleri gayretten dolayı tebrik etmiştir.

Hindi Çini de komünistlik

Saygon, 2 (A. A) — Annam hükûmetinin asayişi esasen yerinde olmıyan havalisinde bir Mayıs münasebetile komünistler bazı nümayişler yapmışlardır.

Nümayişçiler sükûn ve huzurun muhafazasına memur müfrezelerle karşılaşmışlar ve neticede dağılmışlardır . Koşenşin de ehemmiyetsiz iki nümayiş yapılmıştır. Tonkin, Kamboç ve Laosta hiçbir hadise olmamıştır.

Bulgaristanda tevkifler

Sofya, 3 (A.A) — Polis tarafından verilen emirlere riayet etmiyen iki yüz komünist tevkif edilmiştir.

Belçikada kral havada

Baukselles, (A.A) — Kral dün tayyare ile bir uçuş yapmıştır.

Okyanos atlasını geçecekler

Sevil, 3 (A.A) — Arjantinli 4 genç 10 metre uzunluğunda küçük bir yatla Buenos Ayrese gitmek için denize açılmışlardır. Bunlar Macellan yolunu takip edeceklerdir.

Prens Mişel hastalandı

Bukreş, 3 (A.A) — Prens Mişel hastalandı.

Ele geçirilen bombalar

Saragosse, 3 (A. A) — Dün ellerinde bombalar olduğu halde yakalanan şahısların anarşistler federasyonuna mensup oldukları anlaşılmıştır. Barselon istasyonunda mevkufların yanında görülmüş olan üçüncü şahsı da tevkif etmişlerdir. Ele geçirilen 67 bombadan yanlız ikisi dolu bulunmakta idi.

Memleket Haberleri

Balıkesirde bir hadise

Bayram günü Balıkesirde müessif bir vak'a olmuş, Balıkesir komiser muavini Şevket B., Hâmit isminde bir morfin müptelâsı tarafından bıçakla ağır surette yaralanmıştır.

Hâmit tevkif edilmiş Şevket B. hastahaneye kaldırılmıştır.

Hâmit yedi sene evvel şehrimizde kondüktör mektebinde tahsilde bulunurken polis Kâzım Ef. yi öldürmüş aklen malûl olması espabı muhaffefeden addedilerek 3,5 seneye mahkûm edilmişti.

Sabık Balıkesir meb'usu avukatlık yapacak

Fırka tarafından namzetlikleri tecdit edilmiyen meb'uslardan Balıkesir meb'usu Sadık B. Balıkesirde baro reisi Tevfik B. ile beraber avukatlık yapmak üzere bir yazıhane açmıştır.

Değirmenderede dört haydut

Değirmen dere nahiyesinin yayla dağındaki Yürük çadırları evvelki gün dört maskeli haydudun taarruzuna maruz kalmıştır. Haydutlar yüzlerinde maske olduğu halde gelmişler ve kadınlara işkence yapmak suretile 30 altın lira ve bir miktar evrakı nakdiye çalmışlarsada yakalanmışlardır.

İzmirde suyunu hazırladıktan sonra kendini öldüren kadın

izmirde intiharlar çoğalmıştır. Yalnız bayramın üçüncü günü iki kadın kendini öldürmüş bir kişi de kuyuya atmıştır.

intihar eden erdenberi Karşıyakada oturan 55 yaşlarında Münire hanımdır.

Münire H. sefalet yüzünden canına kıymış fakat intiharinden evvel soğukkanlılıkla davranarak cenazesinin yıkanması için suyunu hazırlamış, büyük bir kazgana koyarak ısıtmıştır.

Doktor
Hafız Cemal
Dahilî hastalıklar tedavihanesi
cumadan maada her gün öğleden sonra saat 2 den 4 de kadar erkek, kadın ve çocukların dahiliye hastalıklarını Divanyolunda 118 numaralı hususî kabinesinde tedavi eder Telefon İstanbul: 2398

BORSA

3 Mayıs 931		Açılış	
1 İngiliz lirası	Kr.	1030	
" T.L. mukabili	Dolar	0.47	25
" "	Frank	12	08.
"	Liret	9	01
" "	Belga	3	9
"	Drahm	26	40
" "	İs. Frank	2	45
"	Leva	1	85 10
"	Florin	1	17
"	Kuron	15	90
"	Şiling	3	35.
" "	Pezeta	4	56.
" "	Mark	1	98
" "	Zloti	4	24.
" "	Pengö	2	70.
20 Ley	Kuruş	79	30
1 Türk lirası	Dinar	26	8
Çervoneç	Kuruş	1088	
Nukut			
1 İsterlin	(İngiliz	1032	
1 Dolar	(Amerika	212	
20 Frank	[Fransız	166	
20 Liret	[İtalya	222	
0 Frank	Belçika]	117	
20 Drahmi	[Yunan]	55	25
20 Frank	[İsviçre]	815	
20 Leva	Bulgar]	30	
1 Florin	[Felemenk]	84	
10 Kuron	[Çekoslovak]	126	
Şiling	Avusturya]	31	
1 Pezeta	[İspanya]	22	50
1 Rayşmark	[Almanya]	50	50
1 Zloti	Lehistan	24	
1 Pengö	Macaristan	37	
20 Ley	[Romanya]	25	
20 Dinar	Yugoslovya]	75	
1 Çevoneç	Sevyet		
Altın		906	
Mecidiye	Borsa	56	
Bankonot	harici	260	50

Yiyecek

Meyva, Sebze, Et fiatları

Yaprak: (Adana) okkası 45-
Bakla: (Yerli) 9 -10 K. (İzmir)
Ispanak: 3 - 4 K. **Pırasa:**
Pancar: 7 - 8 K. **Havuç:** 10-
Enginar: (adedi) 5 - 6 - 7,5 -
Salata: (demeti) 20 - 40 - 50
Marul: 3 - 4 - 5 K. **Maydan**
(demeti) 60 para - 3 K. **Dereot**
para. **Kırmızı turp:** 30 - 40 - 50
sarımsak: 60 - 70 para. **Nane**
Peynir beyaz: 40 - 60 K. **K**
taze: 100 - **Balkan:** 160 K.
Dağlıç 90 karaman 80 K. dana
sığır 60 kuruş.

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	T	R	A	M	V	A	Y	■	K	A
2	R	U	M	■	■	Y	U	N	U	S
3	A	M	E	L	E	■	V	A	T	A
4	M	■	L	A	V	H	A	■	L	■
5	V	■	E	V	T	A	R	■	U	B
6	A	Y	■	H	A	i	L	E	■	ö
7	Y	U	V	A	R	L	A	K	■	L
8	■	N	A	■	■	E	K	M	E	L
9	K	U	T	L	U	■	■	E	L	M
10	A	S	A	■	■	B	ö	L	M	E
11	P	■	N	U	F	U	Z	■	A	K

Dünkü bulmacamızın ledilmiş şekli

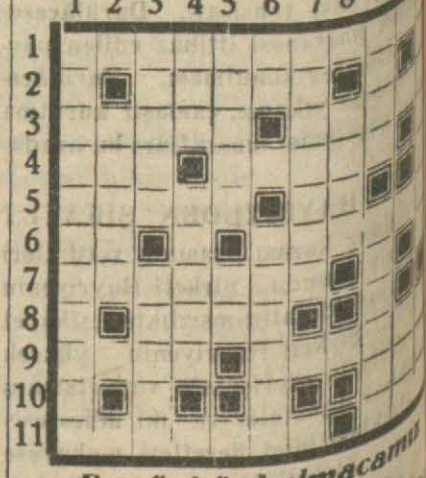

Bugünkü bulmacamız

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı

1 — Mustafa Kemal (11)
2 — Büyük ev (5)
3 — Sıraya koymak (5), parça
4 — Gayret eden (3), yanak (5)
5 — İlim (5), ra (2)
6 — Ca (2), yapmamak (6)
7 — Yalan (7)
8 — Gelir (4)
9 — Kusur (4), istifa (6)
10 — Fil (3)
11 — Oruç ayı (7), Ust değil (3)

Polis Haberleri

3 ölüm

İki kız, bir erkek intihar ettiler

Dün sabah, ölümle neticelenen üç intihar vak'ası olmuştur.

1 — Beykozda yalı köyde oturan kunduracı Osman efendinin kızı 17 yaşında Mahmure hanım, Niyazi isminde sevmekte olduğu bir gence verilmiyerek arzusu hilâfına Veysi efendi isminde birisine nişanlanmış olmasından müteesir olmuş ve kendisini denize atarak intihar etmiştir. Mahmure hanımın üzerinde sevgilisi Niyazi efendinin fotoğrafı çıkmıştır.

2 — Tütün gümrüğü hanında tüccardan Arap zade Sait beyin yanında çalışan Makri oğlu Kostantin, arziye olarak kullanılan odada bileklerini kesmek ve afyon içmek suretile kendini öldürmüştür. Müntehir yazip bıraktığı mektupta müptelâ olduğu asabî hastalıktan kurtulamiyacağını anlayınca ölmiye karar verdiğini yazmaktadır. Mamaafih hakiki sebep, henüz devam eden muddei umumilik ve zabıtanın tahkikatı neticelendikten sonra anlaşılacaktır.

3 — Erenköyde Koz yatağında Sıtmalıpınarda 63 numaralı evde oturan mütekait Niyazi beyin manevî evlâdı 15 yaşlarındaki Muharrem de bahçelerindeki dut ağaçına kendini asarak intihar etmiştir. intiharın sebebi anlaşılamamıştır. Tahkikat devam etmektedir.

Kardeş katili yakalandı

Şevket isminde birisi, bir sene evvel Balıkesirde kız kardeşini öldürdükten sonra şehrimize kaçmış ve burada izini belli etmiyerek garsonluk, âmelelik ve hamallık yapmak suretile bir sene vakıt geçirmiştir.

Şevket, günün birinde yakalanacağını anlayınca Istanbuldan kaçmağa karar vererek bayram günlerinde yola çıkmış isede hudutta jandarmalar tarafından yakalanmıştır. Şevket, jandarma muhafazasında Balıkesire gönderilmiştir.

Fena bir haber

Sirkecide Fotografçı Sabih B. dün sabah, Beşiktaşta oturan ailesine içinde atelyenin anahtarı bulunan bir mektup göndermiş ve intihar edeceğini bildirmiştir. Mektup dan haberdar edilen zabıta Behiç Beyi aramağa başlamış isede dün geç vakte kadar bulamamıştır.

Yakalanan iki Bulgar hudut haricine çıkarıldılar

Vaziyetleri şüpheli görülen Boris ve Senof isimlerinde iki Bulgarın geçenlerde zabıta tarafından yakalandığı ve casus oldukları zannedilen bu adamlar hakkında tahkikat yapılmakta olduğu yazılmıştı.

Casus oldukları kat'î olarak tahakkuk etmemekle beraber burada ikametleri de muvafık görülmiyen ve hudut haricine çıkarılmalarına karar verilen Boris ve Senof dün Marsilyaya gitmişlerdir.

Bir çocuk feci surette öldü

Şoför ibrahim efendinin idaresindeki 1819 numaralı otomobil Galatadan geçmekte iken Bahattin isminde bir çocuğa çarparak ağır surette yaralamıştır. italyan haalanesine kaldırılan çocuk bir az sonra ölmüştür.

Ağır cerh

Sirkecide oturan hamal Sebo ile işsiz takımından Hamit bir kadın yüzünden kavga etmişler neticede Hamit bıçakla Seboyu göğsünden ağır surette yaralayıp kaçmıştır. Sebo hastaneye kaldırılmıştır.

Taksimde Ford acentesinde iştial

Dün saat on yedi buçuk kararlarında taksimdeki Ford acentesinin garaj kısmında benzin iştialinden yangın çıkmış isede derhal yetişen itfaiye tarafından ateş söndürülmüştür.

Aşık ile maşuka!

Kandillide oturan marangoz ibrahim efendinin 17 yaşlarındaki oğlu Kâzım, ayni mahallede oturan 14 yaşlarında Emine isminde bir kızı kaçırmış, fakat Emine biraz sonra Kâzımın evinden alınarak ailesine teslim edilmiştir.

Mahkeme ve İcra İlânları

Dördüncü icra memurluğundan:

Tamamına (12680) lira kıymet takdir edilen Beyoğlunda Feriköy Eşref Efendi sokağında atik 39 — 35 mükerrer numaralı bir kıt'a apartımanın tamamı 11 — 6 — 931 tarihine müsadif perşembe günü öğleden sonra saat 13 buçuktan 16 buçuğa kadar dairemizde açık arttırması icra ve şartnamesi 27 mayıs 931 tarihinde divananeye talik olunacaktır. Arttırmıya iştirak için yüzde yedi teminat akçesi alınır. Hakları tapu sicillerile sabit olmıyan ipotek alacaklılar ile diğer alâkadarların irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbitelerile bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Bilcümle müterakim vergilerle belediye resimleri vakıf icaresi müşteriye aittir.

Alâkadarların yeni icra ve iflâs kanununun 119 uncu maddesi hükmüne göre tevfiki hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin 931 — 70 dosya numarasile İstanbul Dördüncü icra memurluğuna müracaatları ilân olunur.

Istanbul ikinci icra memurluğundan:

Tamamına (2700) lira kıymet takdir edilen Beyoğlunda Feriköyünde ikinci kısım Kâğıtane caddesinde atik 93 cedit 14 numaralı bir bap hane ile gene Beyoğlunda Şişlide Çifte cevizlerde 58 numara ile murakkam (583) buçuk lira kıymet takdir edilen bir bap arsanın 25 - 4 - 931 tarihinde yapılan birinci arttırması neticesinde hanenin (Bin) ve arsanın (Ikiyüz) lira talibi uhtesinde kalmış isede: Bedelâtı mezkûrde mahcuz gayri menkulâten kıymeti muhammineleri bulmamış olmakla 27-5-931 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 den 16 ya kadar Beyoğlunda Taksimde Sıra servilerde kâin dairei mahsusasında ifai vazife eden Istanbul ikinci icra memurluğunda ikinci arttırmaları icra olunacaktır.

Arttırmıya iştirak için muhammen kıymetlerinin yüzde yedi buçuk teminat akçesi verilmek lâzımdır. Hakları tapu sicilliğile sabit olmıyan ipotekli alacaklılarla diğer alâkadarların irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbitelerile daireye bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicilliğile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Müterakim vergi ile belediye rüsumları ve vakıf icaresi müşteriye aittir. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 930 - 1773 numaralı evraka müracaatla mezkûr mahallerin evsaf ve mesahalarını havi takdiri kıymet raporuna müracaat edebilecekleri ilân olunur.

Istanbul birinci iflâs memurluğundan:

Yeni postane karşısında Letafet hanında 1 — 2 numaralı yazıhanelerde icrayi ticaret ederken iflâsları ilân edilen L. Kâmil ve Fazlı zade Bahaettinşir keti iflâs idare ve mürakabe heyetleri istifa etmiş olduklarından diğerlerinin intihabı ve masa muamelâtı hakkında malûmat almak üzere meselenin ehemmiyet ve müstaceliyetine binaen alâcaklıların 6 mayıs 931 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 buçukta Adliye sarayında vaki birinci iflâs dairesi toplanma salonunda hazır bulunmaları ehemmiyetle ilân olunur.

M. M. V. Satın alma komisyonu ilânları

Levazım dikim evi için 10.000 metre Avrupa mali telâ 6 mayıs 931 çarşamba günü saat 15 te ihalesi yapılmak üzere pazarlığa konmuştur. Taliplerin şartname ve nümunesini görmek üzere her gün ve ihale saatinden evel teminatlarile birlikte hazır bulunmaları.

* * *

Müessesatı askeriye için 21 adet yangın söndürme aleti 6 mayıs 931 çarşamba günü saat 14 te ihalesi yapılmak üzere pazarlığa konmuştur. Taliplerin şartnamesini görmek üzere her gün ve ihale saatinden evel teminatlarile birlikte Fındıklıda heyetimizde hazır bulunmaları.

* * *

Malullerle şehit yetimlerine kanunu mahsus mucibince bu sene de tevzi edilecek ikramiyeye ait tesbit defterlerinin bilûmum askelik şubelerinde ihzarına başlanmıştır.

Binaenaleyh harp malûlleriyle şehit yetimlerinin 30 Mayıs 931 akşamına kadar behemehal mensup oldukları askerlik şubelerine müracaat ederek hemen isimlerini defteri mahsusuna kayıt ettirmeleri. Bu müddetten sonra müracaat edenlerin deftere dahil edilmiyeceği ilân olunur. (345)

* * *

Milâstaki kıtaat ve müessesatın ihtiyacı olan ekmek kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 28 - 5 - 931 perşembe günü saat 16 da Milâsta Askerî satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin şartnameyi görmek ve tekliflerini vermek üzere teminatlariyle mezkûr komisyona müracaatları. (346)

* * *

3. K. O. SA. AL. KOMİSYONUNDAN:

Gümüşsuyu hastanesi için 7,500 kilo yoğurt aleni münakasa suretile satın alınacaktır.

İhalesi 26 - 5 - 931 saat 15 te icra olunacaktır.

Taliplerin şartnameyi görmek üzere hergün öyleden evvel ve münakasaya iştirakleri için de vakti muayyende teminatlarile birlikte komisyonumuzda bulunmaları ilân olunur.

Seyrisefain

Merkez acentası. Galata Köprü başı B. 2362 Şube acentası Sirkecide Mühürdar zade hanı 2 2740

Ayvalık sür'at postası

(MERSIN) vapuru 5 Mayıs Salı 17 de Sirkeci rıhtımından Gelibolu, Çanakkale, Küçük kuyu, Edremit, Burhaniye, Ayvalığa kalkacak, dönüşte Altınoluğa da uğrıyacaktır. Gelibolu için gidiş ve gelişte yük alınmaz.

Trabzon ikinci P.

(CÜMHURIYET) vapuru 7 Mayıs Perşembe akşamı Galatadan Inebolu, Sinop, Samsun, Ünye, Fatsa, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Hopaya kalkacak ve dönüşte Pazar, Rize, Of, Sürmene, Trabzon, Polatane, Görele, Giresun, Ordu, Fatsa, Ünye, Samsun, Inebolu, Zonguldağa uğrıyacaktır.

Mersin Postası

(MAHMUTŞEVKETPAŞA) vapuru 8 Mayıs cuma 10 da Galatadan Çanakkale, Izmir, Küllük, Bodrum, Rados, Fethiye, Antalya, Alâiye ve Mersine kalkacak dönüşte Taşucu, Anamur, Finike, Dalyan, Marmaris, Geliboluya da uğrıyacaktır. Gidişte Çanakkale için yük alınmaz.

YENi ÇIKAN ÂLÂ

BAHÇE

BOMOTi RAKISI

Tecrübe ediniz. Emsali arasında bu nefasette hiç bir rakı yoktur.

Kilosu 200 kuruştur

150/30, 250/50, 300/60, 500/100, 1000/200 gramlık şişelerde kuruşa satılıyor.

Her yerde arayınız

Pazarlıkla boru tesisatı

Alî Ticaret mektebi mübayaat komisyonundan:

Mektep kimyahanesi için lüzumu olan boru tesisatı pazarlık suretile yaptırılacağından talip olanların 7-Mayıs-931 perşembe günü saat 14 de mektepte müteşekkil komisyonumuza müracaatları

Gazi terbiye enstitüsü müdürlüğünden:

Gazi Muallim Mektebinde inşa edilecek lâğım tesisatına ait ayrıtma ve arıltma çukuru inşaatı 21/4/931 tarihinden 11/5/931 tarihine kadar 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur.

İşin mahiyeti mahsusası itibarile münakasaya ancak diplomalı mühendis veya mimarlar veyahut diplomalı bir mühendis veya mimardan bidayetinden nihayetine kadar işin mes'uliyeti fenniyesini alacağına dair kâtibi adillikçe musaddak taahhütname getiren müteahhitler iştirak edebileceklerdir. Proje ve şartnameler Maarif Vekâleti inşaat dairesinden tedarik edilir. İhale 11 mayıs pazartesi günü saat 15 te Maarif Vekâletinde toplanacak inşaat komisyonu tarafından icra edileceğinden talipler ayni gün ve saatte kanunu mahsusuna göre tanzim edecekleri teklif mektuplarını komisyon riyasetine tevdi etmeleri lâzımdır.

İstanbul Belediyesi ilânları

San'atlar mektebinin marangoz ve tesviye atelyesinde yapılacak tamiratın keşif bedeli 21200 liradan ibaret olup kapalı zarfla münakasaya konulmuştur. Talip olanlar keşif evrakını görmek için hergün levazım müdürlüğüne gelmeleri münakasaya girmek için deteklif mektuplarını 7 Mayıs Perşembe günü saat onbeşe kadar daimî encümene vermeleri lâzımdır. 1690 liralık teminat akçesine ait makbuz veya kefalet mektubu, ehliyeti fenniye varakası ve Ticaret odası vesikası teklif mektubuna leffedilmek icap eder.

Istanbul 11 inci mektepte mevcut demir parmaklıklarla mermer merdivenler ve mermer banyo 6 - 5 - 931 Çarşamba günü saat 14 te mezkûr mektepte, Haseki nisa hastahanesine ait 2 merkep 6-5-931 Çarşamba günü saat 9 da Fatih Atpazarında müzayede ile satılacağı ilân olunur.

Büyük Tayyare Piyangosu

4 üncü Keşide **11 Mayıs 1931** dedir

Büyük ikramiye 45,000 liradır

AYRICA:

15.000, 12.000, 10.000, 8.000 Liralık ikramiyeler

Ve: 35.000 Liralık bir mükâfat vardır

Göz Hekimi

Dr. Nuri Fehmi

Cağaloğlu, Süreyya B. Apart. Muayene saatleri 2-6 Tel. 23212

Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı

Doktor

Hüseyin Naşit

Türbe, eski Hilâliahmer binası No. 10 Tel. Istanbul: 2622

DAVET

Amelî Hayat Ticaret ve Lisan mektepleri mezunlarına:

Amelî Hayat Ticaret ve Lisan mektepleri mezunları cemiyetinin nizamnamesinin tetkik ve tasdiki ve 1931 heyeti idaresinin intihabı için mayısın sekizinci cuma günü saat 10 da Cağaloğlunda kâin erkek Amelî Hayat mektebi binasında hazır bulunulması rica olunur.

SUDOL — Mide ağrısına, Yanmasını, Gazını ve Kaynamasını hemen keser

PULMOL — Oksürük, Nezle ve Girip Geçiren kıymetli bir şuruptur.

Pertev Müstahzaratı FABRIKASI

PERTEV ve Şeriki

Memleketin en eski ve namdar Müstahzaratı ıtriye ve tıbbiyesi

Krem, Diş macunu, Ruj, Südo-ro-no, Podra, Briyantin, Kolonya, Tırnak cilâları, Losyon, Diş tozu, Esans, Kozmatik

Kinin-Karbonat ve sair devaî komprimeleri
Herzevki temin ve tatmin edebilecek nefis müstahzarat

Devlet Demiryolları ilanları

Muhtelif eb'atta adi ve vagon camları kapalı zarfla münakasaya konmuştur.

Münakasa 27-5-931 Çarşamba günü saat 15,30 da Ankarada Devlet demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını ayni günde saat 15 e kadar münakasa komisyonu kâtipliğiue vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini 3 lira mukabilinde Ankara ve Haydarpaşada idare veznelerinden tedarik edebilirler.

Emlâk ve Eytam bankasından:

SATILIK EMLAK

Istanbulda Buğaziçinde Trabya caddesinde maa müştemilât Kalender kasrı peşin para ve kapalı zarf usulile satılıktır. ihale 11 mayıs 1931 pazartesi günü Ankarada Banka idare meclisi huzurile yapılacaktır. Teminatı (3,000) liradır. Talip olanlar istanbul, izmir şubelerimize ve Ankarada Umum müdürlük Emlâk idaresine müracaatla şartnamelerimizi mütalâa ve arzu buyurdukları izahatı alabilirler.

TRAMVAY ŞİRKETİ

ISTANBUL TRAMVAY ŞIRKETI EVKAT TARİFESI
1931 senesi Mayıs 10 uncu gününden itibaren ilânı ahire kadar muteberdir

No	Hutut	Hareket	Fasıla	Birinci Hareket	Son Hareket
Şişli Şebekesi					
10	Şişli - Tünel	Şişliden - Tünele	3,6,9	6 00	24,12
		Tünelden - Şişliye		6,26	24,38
11	Kurtuluş-Tünel	Kurtuluştan - Tünele	30	23.00	23,30
		Tünelden - Kurtuluşa		23,30	24,00
12	Harbiye-Fatih	Harbiyeden - Fatihe	5,10	6,09	1,10
		Fatihten - Harbiyeye		6,10	1,10
14	Maçka-Tünel	Maçkadan-Tünele	30	21,10	23,30
		Tünelden-Maçkaya		21,30	24,00
15	Taksim-Sirkeci	Taksimden-Sirkeciye	4'6	7,35	21,05
		Sirkeciden - Taksime	10	6,51	31,30
16	Maçka-Beyazıt	Maçkadan-Beyazıta	6.9	6,15	24,12
		Beyazıttan-Maçkaya	14	6,08	23,23
18	Taksim-Fatih	Taksimden-Fatihe	15	7,37	20,22
		Fatihten - Taksime	30	8,23	21,08
19	Kurtuluş-Beyazıt	Kurtuluştan-Beyazıta	6,13	6,15	22,36
		Beyazıttan-Kurtuluşa	17	7,05	23,26
B. taş Şebekesi					
22	Bebek-Eminonü	Beşiktaştan -Bebeğe		5.34	—
		Beşiktaştan-Eminönüne		5,44	—
		Bebekten-Eminönüne	7,13	6,00	24,30
		Eminönünden- Bebeğe	15	6,06	24,30
		„ - B. taşa		—	1,15
		Bebekten B.Taşa		—	1,15
23	Ortaköy-Aksaray	Ortakoyden-Aksaraya	10,16	5,45	22,10
		Aksaraydan-Ortaköye	20	5.56	22,56
34	Beşiktaş-Fatih	Beşiktaştan-Fatihe	9,18	6,00	21,52
		Fatihten- Beşiktaşa		6,46	22,38
Aksaray Şebekesi					
32	Topkapı-Sirkeci	Aksaraydan-Topkapıya		5,13	—
		Topkapıdan-Sirkeciye	6,12	5,34	23,54
		Sirkeciden-Topkapıya	20	6,10	24,30
		Topkapıdan-Aksaraya		—	1,06
33	Yedikule-Sirkeci	Aksaraydan-Yedikuleye		5,10	—
		Yedikuleden-Sirkeciye	6,9	5,33	24,00
		Sirkeciden-Yedikuleye	12	6,13	24,40
		Yedikuleden-Aksaraya	20	—	1,20
37	Edirnekapı-Sirkeci	Aksaraydan-Edirnekapıya	7	5,20	—
		Edirnekapıdan-Sirkeciye	14	5,50	23,10
		Sirkeciden-Edirnekapıya	14	6,23	23,44
		Edirnekapıdan-Aksaraya		—	24.19

VAKIT ın Küçük ilânları

Her gün neşrolunur

Kapıcı Odacı

gibi işler için kefaletli, doğru bir adam istiyenler gazetemize müracaat etsinler.

Satılık Han — Galatada tramvay yolunda 5 mağazayı ve 16 odayı havidir, ayda 230 lira kira getirmektedir. Pazarlıksız on sekiz bin liradır.

Istanbul dördüncü Vakıfhan Unionkol

Satılık hane — Şehzade başında Çukurçeşme yanında Taş han arkasında Marmaraya nezaretli 9 numaralı beş oda ve müştemilatlı müceddet kârgir hane satılıktır. İçindekilere müracaat.

Satılık Apartıman — Şişli hastane istasyonunda 9 oda 4 kat 130 lira kira getirir, pazarlıksız onbin lira saat 9-12 arasında müracaat

Istanbul dördüncü Vakıfhan
UNIONKOL

ZAYiLER

Anadolu ve Boğaziçi askerlik şubesinden almış olduğum 320 tevellüt ihtiyat terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Şahin oğlu Münür

Kereste ve odun müzayedesi

Belgrat ormanları işletme müdüriyetinden:

Belgrat muhafaza ormanlarının tensil ve imarı dolayisile mevcut kayın gürgen, kestane ve meşe ağaçlarından çıkarılmasına lüzumu fennî hasıl olan devrilmiş ve dikili olanlardan da kuru ve hastalıklı bulunan ağaçlardan husule gelecek takriben (212,500) kantar odun ve (1300) metre mikâbı gayri mamul kerestenin iki sene müddetle beher kantarı 12 kuruş ve meşenin beher metre mikâbı 10 kaysının 5 gürgenin 5 ve kestanenin 8 lira bedel lerle olbaptaki şartname ve mukavelenamesinde münderiç şerait dairesinde 31 mayıs 931 tarihine müsadif pazar günü saat 15 te ihale edilmek üzere ve kapalı zarf usulile müzayedeye konulmuştur. Talip olanların bedeli ihalenin yüzde yedi buçuğu nisbetinde depozite veya teminat mektubu ile şeraiti taahhüdiyeyi vaziyeti müsait olduğuna ve orman işini başarabilecek kudrete malik bulunduğuna dair ticaret odasından musaddak vesaiki ihtiva eden teklifnamelerile birlikte defterdarlık binasında müteşekkil müzayede ve ihale komisyonuna ve şartname ve mukavelename şeraitini anlamak istiyenlerin de eyyamı müzayededе Ankara, İstanbul ve İzmir orman müdüriyetlerine müracaat eylemeleri ilân olunur.

Pangaltı sinemasında

Bu akşam K. Şevki B. temsilleri At canbaz varyetesi birlikte (Mihracenin Aşkı) 3 perde. Çingeneler. Varyete, Dans teganni, duhuliye "30„ kuruş.

Türk

lerinin en büyük vazifesi nedir

Çocuklarını Tutumlu VE Muktesit Yetiştirmek.

O halde! derhal

ZIRAAT Bankasından

BİR ALINIZ

Bursa Böcekçilik enstitüsü müdürlüğünden:

Bursa Böcekçilik enstitüsü Müdürlüğünden, alenî münakasaya vazedilen üç mikroskopla böcekçiliğe ait yedi kalem alet ve otoklav bir müberrit kasa ve epidiyaskop için teklif edilen fiyatlar haddi lâyıkında görülemediğinden bir hafta temdit edilmiştir.

Taliplerin şartnameyi görmek üzere Müdüriyetimizle Istanbul Ziraat Müdüriyetine müracaatları ve yevmi ihale olan 9 Mayıs 931 cumartesi günü saat on beşte vilâyet mübayaat komisyonunda hazır bulunmaları ilân olunur.

iktısat vekâletinden:

Ankarada teşcir sahasındaki büyük havuza ait (44967) lira 50 kuruş kırk dört bin dokuz yüz altmış yedi lira elli kuruş bedeli keşifli (tulumba, motör, boru, ve motör binası) tesisatını pazarlık suretile yapmak üzere bir talibe ihale edilecektir. ilân müddeti görülen lüzûm üzerine 9 mayıs 931 tarihine kadar temdit edilmiştir. Mukavelename, şartname, proje vesairesini vermek ve izahat almak üzere şimdiden iktisat vekâleti orman işleri umum müdürlüğüne ve pazarlığa iştirak için de yevmi ihale olan 9 mayıs 931 tarihine müsadif cumartesi günü saat 15 te bedeli keşif üzerinden % 7-5 hesabile teminatı muvakkata akçelerile birlikte iktisatvekâleti müsteşarlığı riyasetinde müteşekkil inşaat komisyonuna müracaat eylemeleri ilân olunur.

Mes'ul Müdür Refik Ahmet